

SVET V UČILNICI

Vodnik za učitelje na
projektih šolskih
partnerstev

Uredili:

Judit Koppány
Edina Tarján

Avtorji:

Judit Koppány
Lilla Krasteva
Dimitar Lazarov
Sofie Ulrik Neergaard
Diana Szántó
Kristine F. Tolborg
Tina Trdin
Max Zimani

Grafično oblikovanje:

Ádám Forgács, Maja Kiss

Konzorcij:

Artemisszió Foundation, Madžarska, www.artemisszio.hu
Center for Inclusive Education, Bolgarija, www.cie-bg.eu
Mundu (nekdanji O3V), Danska: www.mundu.dk v sodelovanju z Global School Partnerships Denmark, Danska, www.globaleskolepartnerskaber.dk
Voluntariat, Slovenija, www.zavod-voluntariat.si/

Logotipi partnerjev:**Založnik:**

North-South Connection:
Partnership for a more just world between European and African schools
Številka projekta: DCI NSA-ED/2012/281-370
www.globalschoolsconnect.com

Projekt so financirali Evropska unija, madžarsko Ministrstvo za trgovino in zunanje zadeve, DANIDA in slovensko Ministrstvo za zunanje zadeve.

Priročnik je nastal s finančno pomočjo Evropske unije. Za vsebino je v celoti odgovorna fundacija Artemisszió in pod nobenimi pogoji ne odraža stališč Evropske unije.

Naslovna fotografija: Lone P. Thoft
All photos are copyrighted under the Creative Commons license
(Attribution-NonCommercial-NoDerivs)

VSEBINA

Uvod

Razumevanje globalizacije	04
Globalno izobraževanje: vsebina, načela in metodologija	05
Od razvojnih ciljev tisočletja do ciljev trajnostnega razvoja	08
Naša vizija šolskih partnerstev	12
Nasveti in priporočila za oblikovanje šolskih partnerstev	14
Okvir skupnih kurikularnih projektov	16
Perspektiva učencev	19
	?

Projektne ideje za razred

24

RCT 1: Revščina in lakota
RCT 2: Univerzalna izobrazba
RCT 3: Enakost med spoloma
RCT 4–6: Smrtnost otrok/zdravje mater/HIV/aids
RCT 7: Okoljska trajnost
RCT 8: Partnerstvo za razvoj
Splošni viri o razvojnih ciljih tisočletja (RCT)

Priloge

36

Obrazec Informacije o šoli
Obrazec Informacije o učitelju za učitelja

UVOD

Kako določeni globalni procesi vplivajo na naše vsakdanje življenje? Kaj je globalno izobraževanje? Kako lahko model programa povezovanja šol na globalnem severu in globalnem jugu pripomore k doseganju razvojnih ciljev tisočletja? Kakšne korake ubrati in katere vire uporabiti pri predstavljanju globalnih izzivov v šolah?

Photo credit: Márta Sipos

naši cilji

Glavni cilji našega projekta Povezava med severom in jugom: partnerstvo za pravičnejši svet med evropskimi in afriškimi šolami (North-South Connection: Partnership for a more just world between European and African schools) so bili povečati občutljivost za globalne probleme in kritično razumevanje teh med srednješolci, spodbujati njihovo aktivno sodelovanje pri reševanju teh izzivov, s posebnim poudarkom na razvojnih ciljih tisočletja, ter integrirati globalne izzive v formalni sistem izobraževanja z razvojem globalnih partnerstev med 16 evropskimi in 16 afriškimi šolami.

naš prispevek

S povzetkom učnih rezultatov našega dvoletnega programa ta vodnik zainteresiranim učiteljem ponuja glavno teoretično in metodološko osnovo, kako šolska partnerstva uporabiti za vključevanje globalnih vsebin pri svojem poučevanju. Hkrati ponuja specifične predloge za skupne aktivnosti, ki se nanašajo na posamezen razvojni cilj tisočletja.

RAZUMEVANJE GLOBALIZACIJE

Globalizacija je eden tistih priljubljenih pojmov, ki so zasidrani v našem vsakodnevem besednjaku in katerih pomen je tako samoumeven, da se zdi skoraj nesmiselno spraševati se po njem. Enako velja za dve temeljni predpostavki, ki označujeta konvencionalno uporabo tega pojma. Skladno s prvo je globalizacija povsem nov fenomen, rezultat našega sodobnega življenja.

Globalizacija je eden tistih priljubljenih pojmov, ki so zasidrani v našem vsakodnevem besednjaku in katerih pomen je tako samoumeven, da se zdi skoraj nesmiselno spraševati se po njem. Enako velja za dve temeljni predpostavki, ki označujeta konvencionalno uporabo tega pojma. Skladno s prvo je globalizacija povsem nov fenomen, rezultat našega sodobnega življenja. Druga pa globalizacijo enači z negativnimi učinki vse bolj intenzivnih stikov med družbami, vključno z domnevno izgubo nacionalne suverenosti, in kar nekateri razumejo, 'spopadom' med različnimi vrednostnimi sistemi (glejte Huntington, 1996). Za natančnejše razumevanje pojma je pomembno preveriti ustreznost obeh predpostavk.

Prvo opažanje se nanaša na dejstvo, da vzorec intenzivnih stikov kultur z drugimi družbami v evropski zgodovini ni izjema, temveč pravilo. Razlog, zakaj tako zlahka pozabimo na to, tiči v tem, da so zgodovinske knjige stoletja sistematično predstavljale stike z drugimi kontinenti precej enostransko, če so sploh jih. Vedno je Kolumb tisti, ki je 'odkril' ameriške Indijance, in Livingston je na zemljevid postavil 'neznane dele' Afrike in nikoli obratno. V teh zapisih je Evropa vedno prikazana kot aktivna udeleženka, ki na sebi lasten način dinamično napreduje med statičnimi družbami, ki so nezmožne razvoja.

V resnici pa Benetk ne bi bilo mogoče zgraditi brez močnih gospodarskih in kulturnih vezi, ki so jih gojile z Bližnjim vzhodom. Sodoben način življenja domorodcev globoko v gozdovih Amazonije pa ni ostanek pradavne in izginjajoče kulture, temveč rezultat kompleksnih stikov, ki so jih stoletja ohranjali s kolonizatorji. Naše družbe, pa naj gre za ljudstvo Janomami, Irance, Nemce ali Madžare, so veliko manj homogene, kot se morda zdi na prvi pogled. V knjigi, napisani pred skoraj 50 leti, nas je ameriški antropolog Eric Wolf (1982) opomnil, da so medsebojne povezave, ki smo jim priča danes, vedno le odraz preteklih oblik odnosov med ljudmi in družbami. Naš današnji večdimenzionalni, globalizirani svet ni nič drugega kot zgodovinski produkt večplastnih odnosov, v katere so se vse od pradavnine zapletali cesarstva, manjšine, vladarji in mali ljudje, po kontinentih in med njimi.

Vendar medtem ko so bile globalne povezave vedno bistveni element svetovne zgodovine, je res tudi, da so te povezave danes običajno intenzivnejše, spremembe, ki jih prinašajo, pa hitreje. Po mnenju nekaterih avtorjev sta tisto, kar opredeljuje globalizacijo, kot jo poznamo, prav intenzifikacija in diverzifikacija družbenih, političnih in gospodarskih odnosov in transakcij na transkontinentalni ali transregionalni ravni.

1 Huntington, Samuel P. (1996), *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, New York, Simon & Schuster.

2 Wolf, Eric Robert (1982), *Evropa in ljudstva brez zgodovine*, London, University of California Press.

3 McGrew, Anthony (2000), *Sustainable globalization? The global politics of development and exclusion in the New World order*. V T. Allen in A. Thomas (urednika), *Poverty and development in the 21st century*, Oxford, Oxford University Press.

Čeprav pospešitev procesa množi kulturne stike, ti pa pod določenimi pogoji lahko povzročijo konflikte, globalizacija v resnici ne povečuje kulturne raznolikosti, zaradi česar ima potencialno razdiralno moč. Nasprotno, gre za njeno umeščenost v obstoječe strukture moči.

'Globalno' namreč ni zgolj kombinacija več krajev (pa naj bodo pomembni, kot so Wall Street, Washington, Porto Alegre ali Peking), temveč je mreža, sestavljena iz mednarodnih ustanov in omrežij, ki ustvarjajo hierarhičen političen in gospodarski red, posledice katerega prodirajo globoko v izkušnje navadnih ljudi v posameznih krajih. To pomeni, da v tipičnem sodobnem afriškem okolju tisti, ki so vključeni v boj za ohranitev tradicionalnega skupnega lastništva zemlje, kot tudi tisti, ki se zavzemajo za reformo lastništva z namenom individualiziranja zemljiške pravice, niso vključeni samo v kulturni boj. Prav tako spora ni mogoče opredeliti kot zgolj nestrinjanje med 'tradicionalnimi Afričani' in nekimi izmišljenimi 'modernimi zahodnjaki'. V ozadju spora so različni akterji, ki so povezani v kompleksno mrežo, z močnimi interesi za liberalizacijo lastništva zemljišč, in kar je še pomembneje, imajo moč, ki je potrebna za uveljavljanje tovrstne liberalizacije s pravnimi, političnimi in gospodarskimi sredstvi. Na drugi strani pa najdemo tiste, ki takšne moči nimajo.

Dodatno branje, povezave:

Global Policy Forum – neodvisna nadzorna organizacija, ki spremlja delo Združenih narodov in preverja oblikovanje politik na globalni ravni.

G8 Information Centre – informacijsko središče, ki ponuja novice, publikacije, poročila o aktivnostih G8.

Osebna spletna stran Josepha Stiglitzja – profesorja ekonomije na Univerzi Columbia, prejemnika

Nobelove nagrade, nekdanjega podpredsednika Svetovne banke.

TakingITGlobal – organizacija, ki ponuja osnovne informacije, vire za mlade o globalizaciji.

World Social Forum – Svetovni družbeni forum spodbuja kritično mišljenje o družbenih vprašanjih in mreženje.

World Economic Forum – Svetovni gospodarski forum je neodvisna mednarodna organizacija, ki spodbuja razpravo in izboljšanje stanja sveta.

World Trade Organization – Svetovna trgovinska organizacija je forum za vladna trgovinska pogajanja po svetu.

Posledično boljše razumevanje globalizacije pomeni naučiti se razlikovati med kulturnimi srečanji in sistemskimi učinki družbenih, gospodarskih, političnih in okoljskih krivic, ki nastajajo tako na globalni kot na lokalni ravni. Takšen učni proces potencialno zagotavlja, da je mogoče spremeniti nepravilne procese, brez odrekanja učinkom medsebojnega povezovanja, ki nas bogatijo.

Čeprav takih povezovanj ljudi, družb in kultur ni mogoče ustaviti in to tudi ni zaželeno, je nesporno mogoč in zaželen boj proti nepravilnosti, izkoriščanju in zatiranju. Zavračanje neenakosti ter ponovno odkrivanje vezi, ki povezujejo družbe prek državnih meja (kot tudi dele družb znotraj nacionalnih meja), v današnjem času ni zgolj vprašanje solidarnosti, temveč je predpogoj za postavljanje pravih vprašanj, ki nam bodo omogočila narediti svet boljši – za vse.

GLOBALNO IZOBRAŽEVANJE

Vsebina, načela in
metodologija

V: Zakaj globalno izobraževanje?

O: Da bi danes prepoznali in razumeli kompleksno dinamiko našega globaliziranega sveta, moramo spremeniti način usvajanja in sistematiziranja znanja. Razdrobljena in hierarhična oblika znanja, ki je pogosto v samem jedru šolskega izobraževalnega sistema, ne ustreza transnacionalnim, raznovrstnim in spreminjajočim se problemom sodobnega sveta. Danes, ko so razsežnosti okoljskih, političnih, gospodarskih in družbenih vprašanj globalne narave, moramo tudi učenje v naših šolah umestiti v globalen okvir.

Hkrati pa je eden največjih izzivov današnjih učencev in mladih ljudi prav delo z veliko količino informacij, do katerih imajo zaradi razvoja informacijske tehnologije dostop v vse večji meri. Izziv je zaobjeti in razumeti celotno sliko, v vsej njeni večdimenzionalnosti. Morin (1999) opredeljuje globalno ne zgolj kot okvir, temveč kot celoto s svojimi deli, vključno s povezavami, ki obstajajo med njimi. Ločeno, izolirano, razdrobljeno znanje ne zadostuje več. To znanje lahko našim mladim koristi, če jim pomagamo, da ga umestijo v globalen kontekst.

Boljše razumevanje lahko v sebi nosi tudi obljubo kolektivna ukrepanja, ki je predpogoj za oblikovanje odgovorov na sodobna globalna vprašanja. To je še en razlog za integracijo globalnega izobraževanja v formalni izobraževalni sistem.

V: Kaj je globalno izobraževanje?

O: Glede na definicijo Sveta Evrope globalno izobraževanje ljudem odpira duha in srca za medsebojno povezanost in podobnosti, ki so prisotne med ljudmi in skupnostmi po svetu. Globalno izobraževanje mladim ljudem ponuja znanja, veščine in vrednote, s katerimi bodo lahko pomagali oblikovati prihodnost, ki bo bolj pravična in trajnostno naravnana. In najpomembneje, globalno izobraževanje povečuje pripravljenost mladih, da so aktivni pri spreminjanju sveta na bolje.

V: V čem je pristop globalnega izobraževanja drugačen od tradicionalnega?

O: Pristop globalnega izobraževanja se razlikuje od tradicionalnega poučevanja, saj ponuja kognitivne in tudi emocionalne možnosti za učenje. Poleg tega globalno izobraževanje temelji na okviru znanja, veščin, vrednot in ukrepov za spodbujanje sprememb, ki jih oblikujeta tako učenec kot učitelj, medtem ko sta aktivno vpeta v globalna vprašanja.

4 Morin, Edgar (1999), Seven complex lessons in education for the future, UNESCO.

5 Maastrichtska deklaracija o globalnem izobraževanju (2002) na <http://doku.cac.at/globaleducationguidelines.pdf>.

6 Hicks David, Holden Cathie (2007), Teaching the global dimension, Routledge London.

Po besedah Davida Hicksa več dimenzij opredeljuje originalnost globalnega pristopa k izobraževanju:

Tematska dimenzija

1

Teme, pomembne za globalno izobraževanje, je mogoče razdeliti v štiri glavne skupine: revščina in socialna pravičnost; človekove pravice in kulturna raznolikost; mir; okolje. V razredu se učenci učijo o vsebinah, ki jim pomagajo razumeti medsebojno povezanost današnjega sveta, in o vlogi, ki jo lahko imajo njihove vsakodnevne odločitve na življenja ljudi drugod po svetu. Zgolj takrat bodo učenci lahko doumeli dejanske razsežnosti svojega znanja in resničen vpliv svojih dejanj.

Prostorska dimenzija

2

Povezave med lokalnim in globalnim, nacionalnim in mednarodnim so še en poseben pristop, ki ga uporabljajo učitelji globalnega izobraževanja. Naša skupnost ni omejena na našo sosesko, naše mesto ali našo državo. Državne meje našega sveta iz vesolja niso vidne, so zgolj v naših glavah. Vse človeštvo živi na istem planetu. Pri obravnavi vprašanj v globalnih okvirih učitelji ne smejo pozabiti, da se spremembe začnejo na lokalni ravni, v našem vsakdanjem življenju. Hkrati pa se vplivi širijo v obe smeri – lokalno mora vedno iskati povezave na višji, globalni ravni.

Časovna dimenzija

3

Pri vsakokratni obravnavi globalnih vprašanj in pri diskusiji teh v razredu je treba današnje izzive povezati z iskanjem razlogov zanje v preteklosti ter tudi razmisliti o možnih učinkih v prihodnosti, tako želenih kot neželenih.

Poučevanje kot proces

4

Ta dimenzija se v celoti nanaša na metodologijo in pedagogiko poučevanja globalnih vsebin. Odraža novo, spremenjeno vlogo, ki jo ima učitelj danes, saj ni zgolj nosilec znanja, ampak moderator, ki usmerja diskusijo, spodbuja raziskovanje ter deli znanje z učenci. To zahteva enakopraven odnos med učiteljem in učencem ter tudi aktivno sodelovanje učenca v procesih kreativnega raziskovanja, kritične refleksije, timskega dela, predstavitev in izvajanja aktivnosti.

Globalno izobraževanje – dovoljeno in nedovoljeno

Pri obravnavi globalnih vprašanj je pomembno spodbujati kompleksno razumevanje in kritično mišljenje o preteklih dogodkih in procesih, sicer lahko pride do poenostavljanja problemov in stereotipiziranja kultur. Da bi se temu izognili, mora učitelj:

- predstaviti različne perspektive in poskušati razviti zavedanje, da je vse znanje delno in nepopolno: vsak vidi svet skozi svoje oči, naš pogled pa se nenehno spreminja; in ni stališč, ki bi bila univerzalno boljša ali bolj jasna (glejte Andreotti);

- motivirati učence, da iščejo resnične razloge za obravnavane probleme, in ne sprejmejo očitnih razlogov kotsamoumevnih. Običajno je vzrok problema bolj zapleten, kot se zdi na prvi pogled;

- poskusiti pri učencih prebuditi duh strpnosti v razredu: vsak mora imeti pravico do izražanja svojega mnenja, brez strahu pred neprijetnimi pogledi vrstnikov, in vsi učenci morajo biti pripravljeni prisluhniti drugim s spoštovanjem. Učencem ne sme zapovedati, kaj naj si mislijo. Nihče – tudi učitelj – nima vseh odgovorov (glejte Andreotti);

- pri uporabi podob in sporočil ravnati skladno s Kodeksom oblikovanja podob in sporočil organizacije Dochas, in sicer uporabiti podobe s soglasjem vpletenih oseb ter pri tem ohranjati dostojanstvo ljudi ter se izogibati senzacionalizmu in stereotipiziranju.

Dodatno branje, povezave:

[Center sever-jug – Smernice za globalno izobraževanje – obsežen vodnik o ključnih konceptih in metodologijah globalnega izobraževanja.](#)

[Spletna stran Centra sever-jug o globalnem izobraževanju – dogodki, publikacije, ki se nanašajo na globalno izobraževanje.](#)

[Uradna spletna stran Davida Hicksa, enega od strokovnjakov za metodologijo globalnega izobraževanja.](#)
[Smernice organizacije Oxfam o globalnem izobraževanju za učitelje – ključni elementi in povezave do učnih načrtov.](#)

[Kritična perspektiva Vanesse Andreotti o načinu poučevanja globalnega izobraževanja.](#)

[Avstralska perspektiva globalnega izobraževanja.](#)

[Osem ključnih konceptov – konceptualni okvir izobraževalnih ciljev globalnega izobraževanja.](#)

[Študije primerov, izobraževalni viri, ki se nanašajo na globalno dimenzijo v učilnici.](#)

Če povzamemo, učitelj, ki želi pri svojem poučevanju vključevati tudi globalno perspektivo:

- obravnava teme, kot so revščina in socialna pravičnost, identiteta in kulturna raznolikost, človekove pravice in odgovornosti, mir, trajnostni razvoj in okolje, v kontekstu globalne medsebojne povezanosti;

- zre v prihodnost in sprejema možnost, da moramo vsi spreminjati svet;

- pri svojih učencih razvija večšine globalnega državljanstva, kot so večšine komuniciranja in nastopanja ter učinkovitega iskanja informacij, kritično mišljenje, kreativno reševanje problemov in sodelovanje;

- krepi vrednote, kot so pravičnost, spoštovanje raznolikosti, odgovornost, aktivno državljanstvo;

- uporablja interaktivne metode poučevanja, kot so igre vlog, timsko delo, diskusije in viharjenje možganov.

Oblikovanje posebnega predmeta za globalno izobraževanje ni potrebno; odločite se lahko, da boste globalne vsebine vključili v svoje redne učne ure. To ne bo zgolj obogatilo vaših ur in jih naredilo bolj zanimivih, temveč bo vaše učence opremilo z orodji, ki jih potrebujejo, da se udeležijo v svoji vlogi mladih globalnih državljanov.

7 To je le pogojna delitev. Globalno izobraževanje lahko združuje tudi že obstoječe pristope: izobraževanje o miru, razvojno izobraževanje, medkulturno izobraževanje, okoljsko izobraževanje itd. Dodaja jim globalno razsežnost ter prikazuje medsebojne povezave med temi področji.

8 Seveda pa zavzemanje za kulturni relativizem ni enako kot trditi, da je treba stališča, ki ponižujejo določene skupine ali posameznike, prav tako sprejeti.

9 Metodologija Vanesse Andreotti je pojasnjena na spletni strani: www.osdemethodology.org.uk.

10 Kodeks oblikovanja podob in sporočil organizacije Dochas: <http://www.dochas.ie/code/>.

OD RAZVOJNIH CILJEV TISOČLETJA DO CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA:

njihova povezava z
globalnimi vprašanji

S projektom šolskih partnerstev smo se osredotočili na razvojne cilje tisočletja (RCT) Združenih narodov. Ti so bili širši okvir za projekte šolskih partnerstev, ki so jih izvajali učenci s pomočjo učiteljev. Ob tej priložnosti vas želimo na kratko seznaniti z razvojnimi cilji tisočletja in njihovo zgodovino ter poudariti posledice uporabe le-teh v praksi. Da bi razumeli njihov pomen in pomembnost, jih moramo učencem predstaviti s praktičnimi primeri ter opisati razloge, zakaj je nekatere cilje težko uresničiti, da bi tako mi kot učenci zmogli biti kritični.

Deklaracijo tisočletja, ki je bila leta 2000 sprejeta na Vrhu tisočletja Združenih narodov, je podpisalo vseh 193 držav članic ZN. Države in organizacije so se zavezale globalnemu partnerstvu in zmanjšanju skrajne revščine v svetu z naborom časovno opredeljenih ciljev.

Oblikovanih je bilo osem razvojnih ciljev tisočletja:

1. Izkoreniniti skrajno revščino in lakoto.
2. Doseči univerzalno osnovnošolsko izobrazbo.
3. Zagotoviti enakost med spoloma in dati več moči ženskam.
4. Zmanjšati smrtnost otrok.
5. Izboljšati zdravje mater.
6. Boriti se proti virusu HIV/aidsu, malariji in drugim boleznim.
7. Zagotoviti okoljsko trajnost.
8. Razviti globalno partnerstvo za razvoj.

Za doseg razvojnih ciljev tisočletja je ključno imeti močno politično voljo za izvajanje učinkovitih nacionalnih strategij za boj proti revščini in povečanje investicij v osnovno zdravstvo, izobraževanje in sisteme socialnega varstva v državah 'v razvoju'.

Hkrati pa so 'razvite' države zavezane zagotoviti razvojno pomoč (0,7 % svojega BDP), odpraviti dolg držav 'v razvoju', spodbujati trajnostni gospodarski razvoj ter bolj enakopraven dostop držav 'v razvoju' do mednarodnih trgov. Drug pomemben dejavnik uspeha so partnerstva s civilno družbo v 'razvitih' in v državah 'v razvoju'.

Razvojni cilji tisočletja so eden izmed najbolj trajnostnih pristopov k podpori razvoja v svetu. Prvič je bil ponujen celosten in na človeka usmerjen pristop k razvoju. Kljub temu se je izkazalo, da je doseganje razvojnih ciljev tisočletja v številnih državah po svetu velik izziv. Med razlogi najdemo tudi globalna pravila trgovanja, ki pogosto niso pravična do držav 'v razvoju'. Na primer, afriške države bi v resnici zlahka pridelale hrano, ki jo potrebujejo, toda večina njihovih izdelkov se izvozi v Evropo in ZDA po zelo nizki ceni. Lokalnim kmetom tako ostane bore malo za investicije v nove tehnologije (glejte EurActiv-Oxfam). Poleg tega se iz Afrike ne izvažajo končni izdelki z večjo vrednostjo, temveč cenejše surovine. To zmanjšuje dobičkonosnost in lahko pospeši uničevanje okolja. Druga ovira pri doseganju ciljev so visoke stopnje dolgov, ki jih revne države še odplačujejo, namesto da bi ta sredstva vložile v lastne strukture socialnega skrbstva in zdravstva. Težava je tudi v nepripravljenosti političnih akterjev iz držav 'v razvoju' za delovanje. Dodatna ovira je nedoseganje ciljev za povečanje mednarodne pomoči. Zato je generalni sekretar ZN Ban Ki-moon poudaril potrebo po osredotočenju na osmi razvojni cilj tisočletja: Globalno partnerstvo za razvoj, da bi izpolnili zastavljene razvojne cilje tisočletja (glejte poročilo o razvojnih ciljih tisočletja 2012). Vendar pa moramo ostati kritični in poleg obsega porabe ovrednotiti tudi učinkovitost pomoči. Projekti, ki jih financirajo evropski donatorji, morajo imeti celostno perspektivo, da bi ustrezali dejanskim razmeram držav ter resnično zagotovili dobre in trajnostne rezultate. Poleg mednarodne pomoči se osem razvojnih ciljev tisočletja nanaša tudi na urejanje trgovinskih predpisov in mednarodnega dolga, katerih pogoje prepogosto še vedno vodijo interesi najrazvitejših držav.

Agenda razvojnih ciljev tisočletja bo zaključena leta 2015. Države članice ZN, organizacije civilne družbe in lokalne oblasti že vodijo pogovore o okvirih delovanja po letu 2015. Dokument, ki je nastal leta 2012, po

konferenci o trajnostnem razvoju, Rio+20, je pozval k oblikovanju odprte delovne skupine Generalne skupščine, da pripravi predlog ciljev trajnostnega razvoja (CTR). Predlog vsebuje 17 ciljev in 169 povezanih tarč. Okviri delovanja po letu 2015 so načrtani precej širše, kot so bili razvojni cilji tisočletja. Eno njihovih glavnih predlaganih načel je univerzalnost, kar pomeni, da cilji veljajo za vse države. Vprašanja, kot sta revščina in enakopravnost, so obravnavana širše. Na primer, prvi cilj je povsod izkoreniniti revščino v vseh njenih oblikah.

Razvojni cilji tisočletja in cilji trajnostnega razvoja ne smejo biti zgolj skrb oblikovalcev politik ali strokovnjakov za razvoj. Doseganje ciljev bo odvisno od globoke predanosti vrednotam, ki jih ti predstavljajo. Predanosti omenjenim vrednotam pa si ni mogoče predstavljati brez učinkovite podpore izobraževalnega sistema. V tem pogledu je glavni izziv izobraževanja zgraditi skupen občutek medsebojne povezanosti in deljene odgovornosti za svet in njegove prebivalce. Družbene spremembe se začnejo z osebnimi spremembami, mlade ljudi pa moramo naučiti, da so kritični, vidijo širšo sliko ter poznajo različne realnosti in razloge zanje, da bi lahko sprejeli ustrezne ukrepe.

Dodatno branje, povezave:

Uradna spletna stran ZN o razvojnih ciljih tisočletja.

Aktivnosti organizacije UNICEF, povezane z razvojnimi cilji tisočletja.

Spletna stran Svetovne banke o razvojnih ciljih tisočletja.

Okvir aktivnosti po razvojnih ciljih tisočletja – uradna spletna stran ZN.

NAŠA VIZIJA

ŠOLSKIH
PARTNERSTEV

Kot že omenjeno, živimo v svetu vse večjih neenakosti, ki spodkopavajo možnosti milijard ljudi, da bi živeli pomenljiva, polna življenja. Sporočila in podobe, ki se uporabljajo v izobraževalnih programih in medijih, te neenakosti dodatno krepijo. Partnerji tega projekta verjamejo v pomembnost globalnega izobraževanja v šolah kot gonilne sile sprememb na bolje. Šolska partnerstva, če so izvedena dobro, so lahko ključna pri izkoriščanju potenciala globalnih dimenzij v šolah. Vendar pa lahko šolska partnerstva na koncu naredijo več škode kot koristi, če krepijo obstoječe stereotipe in razlike. Naš pristop odseva perspektivo juga, saj je v celoti integrirana v naša šolska partnerstva, v katerih naši južni partnerji niso zgolj nemi opazovalci ali gostje, temveč ima njihova beseda pri predstavljanju projekta enako težo. Želimo oblikovati partnerstva, v katerih se lahko učimo drug od drugega kot tudi drug z drugim, da bi preoblikovali svoje skupnosti ter razmišljali o tem, kako smo povezani med seboj.

Pri tem se soočamo z izzivi, kot so:

- zakoreninjene ideje o sebi, drugih in svetu, vključno z idejami o razvoju in razvojnih vprašanjih;
- neenakosti današnjega dne pri sprejemanju odločitev, zastopanosti, virih financiranja, času, dostopu, podpori in usposabljanju;
- zgodovinske neenakosti pri pripisovanju vrednosti posameznikom, skupnostim, družbam in temu, kar prispevajo.

Da bi se soočili s temi izzivi, je v okviru projekta treba usvojiti veščine, ki bodo učiteljem in učencem omogočile, da zavržejo nekatera pretekla vedenja, se naučijo poslušati druge in usvojijo nova znanja ter se naučijo pomagati drugim. Globalno izobraževanje s kombinacijo znanj, veščin in vrednost, ki jih ponuja, je odlična priložnost za doseganje omenjenih ciljev.

Nekateri izzivi, s katerimi se moramo soočiti, so:

Kolonialni diskurz:

kot posledica kolonializma se nekatere družbe vidijo kot razvite, civilizirane in napredne, druge pa se vidijo kot primitivne in nazadnjaške. Da bi se soočili z omejitvami tovrstnih pojmovanj, sta potrebna kritičen pogled na naše podobe in ideje o drugih ter odprtost za drugačno razumevanje. Naš model šolskega partnerstva je priložnost, da odložimo svojo 'kulturno' prtljago ter podvomimo o ustreznosti prepričanj, ki jih je prinesel kolonializem.

Evrocentrizem skozi preteklost:

v evropskih ter afriških šolah in univerzah je zgodovina pogosto predstavljena evrocentrično. Prispevki Afrike in Afričanov k zahodni civilizaciji so pogosto izpuščeni ali neresnični. Na primer, Imhotep je prakticiral medicino vsaj tisočletje pred Herodotom in številni menijo, da je prav on resnični oče medicine.

Evrocentrizem se kaže tudi v pomenih in konotacijah določenih pojmov, ki se uporabljajo v šoli. Pojem pleme je slabšalen, vendar se pogosto uporablja v afriških in evropskih šolah in medijih. Odkritje večjih delov Afrike, kot so Viktorijini slapovi, še vedno pripisujejo evropskim raziskovalcem. Kaj to ne dehumanizira Afričanov, ki so živeli pri Mosi-oa-Tunya, preden jih je obiskal David Livingstone? Primerno bi bilo, če bi rekli, da je slapove Mosi-oa-Tunya Evropejcem odkril dr. Livingstone.

Da bi odpravili neravnovesja in težave, navedene zgoraj, so bili v sklopu projekta upoštevani naslednji pristopi:

- 1 Opredelitev skupnih ciljev med afriškimi in evropskimi šolami med prvim obiskom učiteljev. To mora biti storjeno tako, da imajo vsi udeleženci enake možnosti odločanja.
- 2 Spoštljiva komunikacija, ki je temelj projekta. Vsi sodelujoči se morajo zavedati, da se drug od drugega lahko veliko naučijo. Tehnologija je ključni element, ki to komunikacijo olajša.
- 3 Zagotovitev ustrezne računalniške podpore, dostopa do interneta in znanja informacijske tehnologije obema stranema. V nasprotnem primeru lahko tehnične težave vodijo k utrjevanju stereotipov. Če se ozremo nazaj, bi morali tistim afriškim šolam, ki so to potrebovale, nameniti več sredstev za dostop do informacijske tehnologije. V tem pogledu je izjemnega pomena tudi lokalna podpora nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri koordinaciji.
- 4 Organizacija skupnih delavnic in diskusij za afriške in evropske učitelje v času srečanj. V Afriki so se izvajale delavnice o globalnem izobraževanju, šolskih partnerstvih in medkulturni komunikaciji z namenom reševanja zgoraj omenjenih vprašanj.
- 5 Spodbujanje in omogočanje dialoga med učenci. Kako so učenci komunicirali, sodelovali in se učili drug od drugega, je bilo ključnega pomena pri vplivu, ki ga je projekt imel. Učenci in šole se tudi spodbujajo, da delijo informacije in veščine s svojimi vrstniki in lokalnimi skupnostmi.
- 6 Pogovarjanje o občutljivih vsebinah z občutkom. Med te vsebine, med drugim, spadajo politika, vera, spolna usmerjenost, vprašanja enakosti spolov.
- 7 Zagotovitev, da projekt ostane zvest ideji partnerstva in se ne prelevi v razvojni, humanitarni projekt ali projekt zbiranja finančnih sredstev.

Dodatno branje, povezave:

Brezplačen spletni izobraževalni program za učitelje, s poudarkom na perspektivah domačinov o razvojni agendi – Through Other Eyes.

Raziskovanje profislovnega odnosa med raznolikostjo in enakopravnostjo v šolskih partnerstvih – DGSP: Delving deeper.

UKOWLA – povezovanje prek meja šolskih partnerstev, vključevanje skupnosti in verskih skupin.

NASVETI IN PRIPOROČILA ZA OBLIKOVANJE ŠOLSКИH PARTNERSTEV

V: Kaj je šolsko partnerstvo?

O: Globalno šolsko partnerstvo je način vključevanja globalne perspektive pri poučevanju v okviru obstoječega kurikulumu. Partnerstva so oblika izobraževanja s sodelovanjem med šolami, v sklopu katerega učenci gojijo dialog med državami. Končni cilj pa so koristi za celotno šolo, ki so rezultat partnerstva. Dobro delujoča partnerstva zato običajno trajajo daljše časovno obdobje in niso odvisna od vpletenosti zgolj posameznega učitelja. Da pa bi to dosegli, mora partnerstvo nujno imeti podporo vodstva šole, ki ga hkrati razume kot priložnost za oblikovanje globalne prepoznavnosti šole. Čeprav se šole, ki sodelujejo v partnerstvu, lahko močno razlikujejo med seboj, tako z vidika ureditve in velikosti kot šolske kulture, temeljna ideja ostaja enaka, in sicer da je partnerstvo 'simetrično', saj so udeleženci oziroma odločevalci obeh šol enakopravni.

V: Kako lahko šolsko partnerstvo vodi k spremembam?

O: Partnerstvo služi kot okvir za navdih in oblikovanje globalne perspektive v izobraževanju ter hkrati oblikuje razumevanje med učenci za globalna vprašanja in jih motivira za soočanje z njimi.

Čeprav bosta koordinacija in sodelovanje s partnersko šolo učitelju vzeli nekaj dodatnega časa, same aktivnosti ne bi smele pomeniti dodatnega dela, temveč drugačen način izvajanja enakih stvari v tistih delih obstoječega učnega načrta, kamor bi po učiteljevi oceni lahko vključili skupinske aktivnosti.

Sodelovanje v šolskem partnerstvu pomaga razvijati in krepiti tako učiteljeve kot učenčeve globalne kompetence. Če določena vprašanja oplemenitimo z globalno perspektivo in spodbujamo dialog z učenci z drugega dela sveta, sta pomen in motivacija učencev za ta vprašanja veliko večja.

Nekatere globalne kompetence, ki jih partnerstvo pomaga graditi, so:

- razmislek o vrednotah in predpostavkah,
- občutek povezanosti med državami in kulturami,
- sodelovanje kljub drugačnosti,
- proučevanje globalnih vsebin in povezav – v globalnem okolju,
- vpogled v raznolikost sveta,
- dodajanje razsežnosti 'resničnosti'.

ble Another World is Possible

1. korak: Poiščite pravo partnersko šolo

Pri tem projektu so bila partnerstva oblikovana s pomočjo organizacij, ki koordinirajo tovrstne aktivnosti. Vendar pa lahko šole, ki se niso odločile za pomoč takšne organizacije, partnersko šolo najdejo v zbirki podatkov organizacije British Council, imenovane Schools Online. Zbirka vsebuje kontaktne podatke oziroma oglase šol z vsega sveta, ki so že seznanjene z metodo šolskih partnerstev in jih tovrstno sodelovanje zanima. Preden stopite v stik z drugo šolo, morate registrirati svojo izobraževalno ustanovo.

Priporočilo:

Izberite pet do deset šol in jim pišite. Nekateri oglasi šol so stari, zato obstaja tveganje, da šola partnerstva ne potrebuje več in se zato ne bo odzvala na vašo ponudbo.

2. korak: Prvi stik

Ravnatelju pošljite uvodno pismo, v katerem ste pojasnili razloge svoje šole za oblikovanje partnerstva.

Prvo elektronsko sporočilo naj vsebuje naslednje:

- podatke o vaši šoli,
- cilje, ki jih želite doseči s partnerstvom,
- navedbo predmetov, ki bi jih sprva želeli vključiti,
- navedbo razredov/starostnih skupin, ki bi bile sprva vključene,
- pričakovanja o oblikah komuniciranja (elektronska pošta, Skype, spletni dnevniki ali drugo),
- morda nekaj idej o aktivnostih in pogostnosti sodelovanja.

Obrazec Podatki o šoli vam je lahko v pomoč pri zagotavljanju izmenjave vseh potrebnih informacij. Partnerski šoli pošljite prazen obrazec in prosite, da ga izpolnijo. Če je na začetku kontaktna oseba ravnatelj, naj partnerska šola za nadaljnje stike imenuje učitelja. Za izmenjavo informacij o učitelju uporabite obrazec Podatki o učitelju (glejte prilogo).

Priporočilo:

Ohranite stike oziroma komunikacijo na ravni vodstva šole, da bi si zagotovili njihovo nadaljnjo podporo pri izvajanju partnerstva.

Svetuje se, da učitelja partnerskih šol ohranjata mesečne stike, na začetku in pri skupnem načrtovanju pa morajo biti ti stiki pogostejši. Včasih je elektronsko dopisovanje lahko zamudno, če potrebujete hiter odgovor, zato je zadevo morda najbolje rešiti telefonsko.

3. korak: Prve aktivnosti

Oblikovanje partnerstva pomeni iskanje skupnih tem za sodelovanje, vendar se šoli lahko odločita, da se bosta posamezne vsebine lotili drugače ter opravili le nekaj izmenjav, v katerih učenci predstavijo svoje delo in se o njem pogovorijo. Prvi projekti naj bodo čim bolj preprosti. Izvajanje skupnih učnih aktivnosti ne pomeni, da morajo biti vse aktivnosti opravljene skupaj ali izvedene na obeh šolah. Vendar pa je ključno, da učenci dobijo priložnost za sodelovanje tako ali drugače. Morda je pametno oblikovati načrt aktivnosti za celo naslednje šolsko leto ali polovico le-tega in se prepričati, da se obe strani strinjata glede pogostnosti in obsega medsebojnih stikov učencev, oblike le-teh, opredelitve glavnih mejnikov/rokov ter tega, ali naj se sčasoma obseg sodelovanja razširi. Prožnost je ključnega pomena. Če se izkaže, da določena oblika komuniciranja v praksi ne deluje, poskusite z drugo. Na primer, na začetku oblikujete skupni spletni dnevnik, vendar če ta ne deluje, lahko poskusite z oblikovanjem lastne skupine na Facebooku itd.

Posebna previdnost je potrebna zlasti pri začetnih aktivnostih, da ne utrjujejo obstoječih predsodkov, temveč pomagajo ustvariti bolj kompleksno sliko partnerske države in partnerske šole. Mednarodna organizacija Oxfam je zbrala številne pasti in prednosti pri poučevanju vsebin o drugih državah, ljudeh in kulturah. Na splošno se svetuje naslednje:

- Pripravite celovito sliko krajev, držav in ljudi, ko jih predstavljate učencem s prikazovanjem podob tako podeželja kot mestnega okolja, modernega in tradicionalnega, bogastva in revščine, mladih in starih, dela in prostočasnih aktivnosti. Poskušajte se izogibati posploševanju – opisati afriško hišo je prav tako težko kot opisati evropsko hišo. Bodite pozorni na dejstvo, da sodelovanje z eno šolo v državi ne zagotavlja celotne slike. Uporabite tudi druge vire.

Proces oblikovanja partnerstva

- Razmislite, kako bodo aktivnosti učencev spodbujale razumevanje raznolikosti. Kako bodo izpodbijale stereotipe? Ne opredelite posameznih kultur kot eksotičnih ali primitivnih, temveč spodbujajte pozitivno podobo drugih kultur in držav.
- Upošteвайте širši okvir. Pojasnila za gradbeni material, hrano, oblike prevoza in podobno je pogosto mogoče najti v lokalnih razmerah. Učence spodbujajte pri prepoznavanju in spoštovanju dejstva, da ljudje stvari počnejo na različne načine, ter se izogibajte nepravilnim primerjavam.

Priporočilo:

Če je mogoče, med sodelovanjem uporabite več oblik komuniciranja (elektronska sporočila, spletne dnevnike, Facebook, Skype, telefon itd.). Za izmenjavo videovsebin svetujemo nalaganje kratkih videoposnetkov na YouTube, saj partnerjem omogoča preprost dostop in ogled. Četudi se odločite, da bo sodelovala celotna šola, je priporočljivo, da v začetnih aktivnostih sodeluje le omejeno število razredov oziroma predmetov, saj tako zagotovite usmerjeno porabo sredstev šole in osredotočenost na dejavnosti. Sčasoma se lahko vključi več predmetov, učiteljev in učencev.

4. korak: Izmenjava učiteljev

Če so mogoči, lahko medsebojni obiski učiteljev igrajo ključno vlogo pri oblikovanju skupnega razumevanja vloge in namena partnerstva. Poleg tega tovrstna srečanja učiteljem ponujajo priložnost za skupno delo ter spoznavanje metod drug drugega in pristopov k poučevanju in učenju. Dober način za doseganje navedenega je načrtovanje skupnega poučevanja v času obiska ali samostojnega poučevanja gostujočega učitelja.

Priporočilo:

Izmenjava učiteljev je priporočljiva zgodaj v procesu, vendar mora biti partnerstvo vzpostavljeno in formalizirano pred obiskom. Tako se učitelja lahko osredotočita na sodelovanje pri poučevanju, in ne na oblikovanje formalnega okvira sodelovanja. Pomembno je imeti tudi dovolj časa za ustrezno pripravo na obisk, da bi imeli kar največ koristi od njega. Za načrtovanje skupnih projektov rezervirajte vsaj en dan. Ne pozabite, da potovanja in obiski ponujajo tudi priložnost za sodelovanje z mediji na lokalni ravni.

5. korak: Dogovor o partnerstvu

Na začetku sodelovanja se pogovorite in oblikujte dogovor o partnerstvu. Dogovor določa osnove partnerstva in zagotavlja, da imata obe šoli namen zavezati se dolgotrajnemu sodelovanju in ga obravnavati prednostno. Dogovor naj opredeljuje vsebine, kot so izobraževalni cilji, časovnica, vloge, odgovornosti, vrednotenje itn.

Priporočilo:

Zagotovite, da bo dogovor oblikovan s skupnimi močmi, saj bo tako odražal želje obeh šol. Podpišeta naj ga ravnatelja obeh šol.

6. korak: Vključitev celotne šole

Šolsko partnerstvo, ki je nastalo na pobudo enega samega učitelja, se ne bo obdržalo, zato je pomembno razmisliti – in se o tem pogovoriti z vodstvom šole –, kako bi to partnerstvo lahko razširili:

- Kako vključiti več predmetov v partnerstvo?
- Kako vključiti več razredov?
- Kako vključiti celotno šolo?
- Kakšno vlogo ima lahko partnerstvo v prostih aktivnostih učencev?
- Kakšno vlogo ima lahko partnerstvo v lokalni skupnosti?

Priporočilo:

Da partnerstvo ne bi slonelo zgolj na enem učitelju, na šoli oblikujte skupino za koordinacijo aktivnosti ali projektni tim, ki vključuje najmanj dva učitelja in ravnatelja. Hkrati lahko spodbudite učence, da oblikujejo odbor učencev. Tako aktivnosti partnerstva ne bodo vodili zgolj učitelji, temveč bodo oblikovane tudi na podlagi pobud učencev.

Dodatno branje, povezave:

Priročnik za oblikovanje šolskih partnerstev britanskega programa DGSP – Building Effective Partnerships.

Priročnik za šolska partnerstva organizacije Oxfam – Building Successful School Partnerships.

Priročnik za povezovanje šol programa Plan-ed – School linking: A Guide and Educational Resource for successful linking.

Dogovor o partnerstvu – kontrolni seznam.

OKVIR SKUPNIH KURIKULARNIH PROJEKTOV

V tem poglavju povzemamo svoje izkušnje s šolskimi aktivnostmi ter ponujamo smernice za načrtovanje in izvajanje skupnih kurikularnih projektov. Partnerske šole so sodelovale prvič, za izvedbo skupnih projektov pa so imele na voljo eno šolsko leto. Upamo, da se bodo ta partnerstva razvila v dolgotrajno sodelovanje, v katero bo vključena celotna šola. Toda na začetku so bili realistični cilji prav tako pomembni kot vizije za dolgoročno sodelovanje. Po besedah strokovnjakov DGSP (nekdanji specializiran program za šolska partnerstva s podporo Britanske razvojne agencije) je bolje imeti številne dobro izvedene, končane in uspešne majhne projekte kot en ambiciozen, morda nedokončan velik projekt.

V našem primeru so skupni projekti potekali od septembra 2013 do junija 2014. V tem času sta šoli izpeljali dva manjša projekta, posamezen projekt se je izvajal en semester (približno tri do štiri mesece). Vsak projekt je obsegal vsaj 10 učnih enot, ki so zajemale vse delo, ki se je nanašalo na projekt: učne aktivnosti, razredna razprava o nalogah učencev, pogovori z učenci partnerske šole itn. Tako je vse leto vsako partnerstvo obravnavalo dve zaporedni temi. Prednost tega načina dela se je pokazala v možnosti upoštevanja evalvacije prvega projekta, njegovih vsebin in oblik komunikacij in podobnega pri načrtovanju drugega projekta. So pa učitelji izrazili željo, da bi imeli več časa za vzpostavljanje stika med učenci. Zato smo sklenili, da bi bilo trajanje projekta smiselno podaljšati z desetih na 18 mesecev.

Kot smo poudarili v poglavju Globalno izobraževanje, je osrednji cilj tega izobraževalnega modela močan poudarek na spodbujanju delovanja – z drugimi besedami, »... učence spodbuja, naj si dejavno prizadevajo za pravičnejši svet z več enakosti za vse.« Zato smo v sklopu svoje vizije za šolska partnerstva poudarili potrebo po uporabi znanj, ki so bila pridobljena skozi partnerstvo, za spodbujanje učencev k delovanju v okviru njihovih možnosti in lokalne skupnosti.

Skladno s tem je naš okvir šolskih partnerstev vseboval sedem ključnih korakov:

1. Priprava

2. Prvi stik med učenci

3. Učne aktivnosti

4. Delo učencev

5. Dialog

6. Aktivno delovanje

7. Razmislek, promocija

Ti koraki si niso sledili v strogem časovnem zaporedju, ampak so se po potrebi nadgrajevali in se občasno ponavljali. Kako je potekal proces? Kakšne težave so se pojavile? Kakšne rešitve so našli?

1. korak: Priprava

Po vzpostavitvi stika med učitelji ter njihovo seznanitvijo s preteklimi izkušnjami in delom učitelja oziroma učiteljev, s katerimi bodo sodelovali, je bil čas za priprave. V našem primeru je bil študijski obisk Afrike priložnost za evropske učitelje, da so lahko spoznali svoje afriške kolege, izbrali skupne vsebine, načrtovali korake projekta in opredelili sodelovanje učencev. Skupaj s kolegom oziroma kolegi so opredelili teme projekta, izbrali osnovno gradivo za uporabo v razredu ter oblikovali metode dela. Pomembno je bilo pripraviti predhodni delovni načrt, ki je orisal načrtovane aktivnosti, čas izmenjave in komunikacije. Priporočamo tudi opredelitev ključnih mejnikov in določitev časovnih rokov.

Kot je bilo že poudarjeno, ni treba, da je partnerstvo zgolj dodatek. Lahko ima veliko večjo korist, če so vsebine vključene v redni program. Na podlagi lastnih izkušenj svetujemo, da poiščete podobne vsebine v svojem rednem učnem načrtu ter projekt oblikujete na podlagi tem, ki jih boste zagotovo obravnavali pri pouku. Pomembno se je pogovoriti, ali želite sodelovati v projektu, ki vključuje medpredmetno sodelovanje ali zgolj posamezen predmet (DGSP, 2012).

2. korak: Prvi stik med učenci

Spoznati drug drugega in graditi medsebojno zaupanje je bilo enako pomembno tako za učence kot za učitelje. Preden smo se lotili teme, je bila učencem ponujena priložnost, da se predstavijo, pozdravijo drugo skupino ter se seznanijo z nekaj osnovnimi informacijami o partnerski šoli. Za to smo uporabili fotografije, videoposnetke, pakete s predmeti, predstavitev in kolaže.

Za nas je bilo pomembno tudi oblikovati sliko začetnih pričakovanj in predsodkov učencev. To analizo smo ponovili na koncu projekta in na podlagi ugotovljenih razlik je bilo mogoče ovrednotiti uspeh partnerstva.

3. korak: Uvodne učne aktivnosti

Po uspešno opravljenem koraku navezovanja prvih stikov in spoznavanja drug drugega je bilo pomembno oblikovati učno

Photo credit: Peter Svarre

Photo credit: Kristine F. Tolborg

Photo credit: Voluntariat Archives

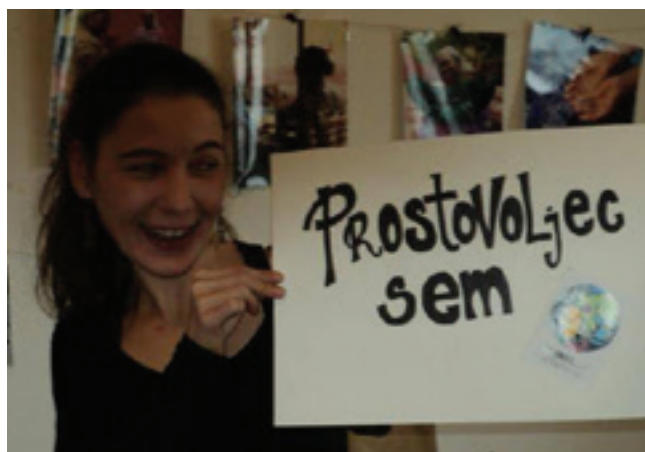

Photo credit: Voluntariat Archives

podlago za skupno delo, in sicer s seznanjenjem učencev s splošno temo ter zburjanjem njihovega zanimanja za poglobljeno raziskovanje vsebin. Pri tem so bili uporabljeni različni viri: knjige, članki, filmi, spletni viri, glasba, simulacijske igre, tematske razprave, skupinske diskusije ipd. V nadaljevanju vodnika vam ponujamo nekaj specifičnih nasvetov in tematsko obarvanih virov za vrsto globalnih vprašanj. Metodologija je prav tako pomembna kot vsebina: uporabite raznovrsten nabor privlačnih, participativnih, kreativnih in prilagodljivih aktivnosti.

4. korak: Delo učencev

Na osnovi začetnega poučevanja so učenci prevzeli aktivno vlogo, da bi dodatno proučili temo, se vanjo poglobili in razmislili o svojih stališčih do vsebine. Delo je potekalo v različnih oblikah, kot so kreativno pisanje, pisanje esejev in člankov, uporaba umetniških del, opravljanje kvantitativnih raziskav, raziskovalno delo na spletu, intervjuvanje ljudi, izvajanje poskusov itn. Naša spletna stran ponuja odlične primere dela učencev iz vse Evrope in Afrike (<http://globalschoolsconnect.com/activities/>).

Eden pomembnejših sklepov našega projekta je, da morajo učitelji za učinkovito predstavitev ugotovitev skrbno opredeliti konkretne končne izdelke teh aktivnosti – to so lahko zapisi v spletnem dnevniku, prezentacija, videoposnetek, esej, kolaž, umetniško delo ipd. Poleg deljenja svojih ugotovitev s partnersko skupino naj učenci pripravijo tudi natančna vprašanja za partnersko šolo, na katera želijo odgovor. S

spodbujanjem konkretnih povratnih informacij začne komunikacija teči precej bolj gladko.

5. korak: Dialog med učenci

Razprava po opravljeni aktivnosti in povratne informacije o izmenjanih ugotovitvah so ključni del šolskega partnerstva, saj s tem komunikacija postane dvosmerna. Pri tem se seveda lahko uporabljajo elektronska pošta, spletni dnevnik, YouTube, Facebook, Skype, videovsebine ipd. Če komunikacija med dvema posameznikom ni mogoča iz tehničnih razlogov ali zaradi etičnih pomislekov, je mogoče organizirati izmenjavo med skupinami ali celotnimi razredi. Pomembno se je dogovoriti o oblikah komunikacije ter odločiti, kdo bo vodil in nadziral razpravo ter na kakšen način.

6. korak: Delovanje

Z opredelitvijo problemov tako na lokalni kot globalni ravni in prepoznavanjem povezav med njimi so bili učenci motivirani za delovanje ter so oblikovali aktivnosti z namenom vplivanja na svojo šolsko skupnost in neposredno okolje. Predlagamo, da je stopnja sodelovanja in pobud mladih čim višja. Razprava v razredu se lahko najprej osredotoči na tisto, kar učence najbolj zanima. Skupaj ugotovite, kaj jih jezi, vznemirja ali skrbi. Poskusite poiskati skupne točke, s katerimi se strinjajo manjše skupine učencev. Od tu lahko nadaljujete z analizo, kakšno bi bilo idealno stanje, kakšna sprememba je potrebna in kako bi učenci lahko pripomogli k uresničevanju te spremembe (Plan-ed, 2008).

Photo credit: CIE Archives

Photo credit: Voluntariat Archives

Pri tem ste lahko brezmejno ustvarjalni.

Učenci lahko:

- sprejmejo zaobljubo, da bodo spremenili osebne navade in vedenje,
- oblikujejo ali se pridružijo kampanji,
- napišejo pisma odločevalcem in jih pozovejo k ukrepanju,
- se vključijo v projekt ozaveščanja na svoji šoli s pisanjem člankov za šolski časopis, pripravijo razstavo in predstavitev za druge razrede ali organizirajo šolsko razpravo,
- spodbudijo spremembe v šolskih praksah in infrastrukturi,
- delajo prostovoljno v lokalni organizaciji,
- organizirajo skupino ljudi (flash mob) ali ulično kampanjo z namenom ozaveščanja,
- vključijo lokalne medije ipd.

Te dejavnosti je koristno tudi dokumentirati (fotografije, videoposnetki) ter jih deliti s partnersko šolo. Vendar pa smo iz projekta izključili dobrodelne aktivnosti in zbiranje finančnih sredstev za partnersko šolo, saj bi to lahko imelo neželene posledice ter ogrozilo prvotni cilj partnerstva.

Dobrodelne akcije lahko ohranjajo zastarele poglede na razvoj, saj morda dajejo vtis, da so južne države odvisne od dobrodelnosti zahodnih držav. Vplivajo lahko tudi na ravnovesje v odnosu sodelujočih učiteljev, saj bi veliko učiteljev, ki so prejemniki pomoči, morda težko sodelovalo s svojimi kolegi v partnerstvu kot enakovredni strokovnjaki (DGSD, 2012).

7. korak: Razmislek in promocija

Razmislek o dosežkih in procesu učenja je prav tako pomemben kot samo delo. Na koncu projekta smo učencem odmerili čas za individualen razmislek (kot tudi v skupini) o lastnem procesu učenja v času izvajanja projekta. Katera znanja so usvojili? Katere veščine so izboljšali? Kako so se spremenile njihove vrednote ali odnos?

Razmislek in ovrednotenje sta potrebna tudi na ravni učiteljev. Kaj ste s projekti pridobili? Kaj bi lahko še izboljšali? Kako bi pobudo lahko razširili in vanjo vključili celotno šolo?

Prav tako je pomembno, da svoje rezultate delite s širšo (šolsko) skupnostjo. S tem boste zagotovili nadaljnjo podporo vodstva ter morda spodbudili nove učitelje in učence k sodelovanju.

Dodatno branje, povezave:

Dejavnosti partnerstva:

Metodološki vodnik (oblikovan za učence med 12. in 16. letom starosti), ki temelji na partnerstvih šol iz Češke in Ladaka, o temah identitete, etike, migracij, upravljanja vod in drugih.

La Ngonpo, a meeting point – Multicultural and Global Education Methodology for Partnership of Schools

Praktičen komplet orodij programa Plan-ed, z dejavnostmi, ki se osredotočajo na naslednje vsebine: spoznavanje drug drugega; pravice, spoštovanje in odgovornosti; okolje.

School Linking: A Guide and Educational Resource for successful linking

Projektne ideje, ki jih je oblikovala organizacija British Council, predvsem za učence razredne stopnje osnovne šole (med 7. in 11. letom starosti), a so kljub temu odličen vir navdiha za oblikovanje lastnega projekta.

Template projects

Dejavnosti pri globalnem izobraževanju:

Matriko globalnih kompetenc je razvila organizacija Edstep, ki prikazuje proces raziskovanja, deljenja, delovanja z nekoliko drugačnega zornega kota.

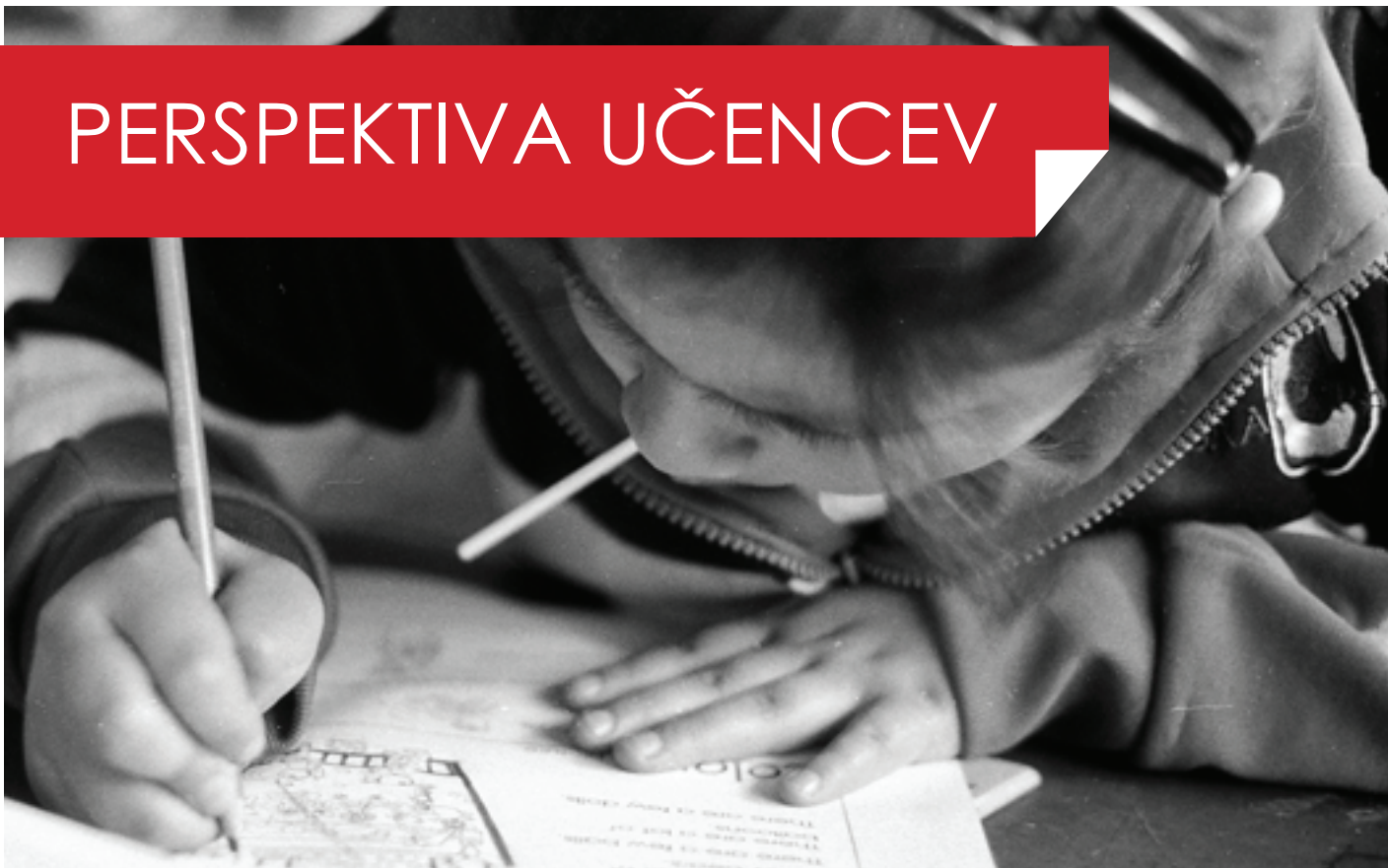
Global Competence Matrix

Zelo dobri izobraževalni projekti, osnovani na metodi 'uči se-raziskuj-deluj', ki so bili razviti v okviru projekta Global Action Schools.

www.globalactionschools.org

www.schools2communities.eu

PERSPEKTIVA UČENCEV

Pri tradicionalnem pristopu k poučevanju na fakulteti in srednji šoli večina učnih ur poteka tako, da učitelj poučuje, učenci pa gledajo in poslušajo.

Nikakor ne gre podcenjevati dragocenega dela učiteljev in učnih načrtov, a včasih lahko uberemo drugačno pot in sledimo idejam učencev, ki so lahko bogat vir plodnih in inovativnih šolskih projektov. Vključenost učencev in poučevanje, osredičeno nanje, jim ponuja priložnosti oblikovanja idej in vizij, ki lahko obogatijo njihovo učno izkušnjo in zagotovijo izjemno stopnjo zavzetosti.

Na učenca osredičene metode poučevanja preusmerijo fokus dejavnosti z učitelja na učenca, kar je mogoče izvajati na več načinov.

Na učenca osredičene metode poučevanja vključujejo dejavno učenje, v okviru katerega učenci rešujejo probleme, odgovarjajo na vprašanja, oblikujejo lastna vprašanja, pri pouku razpravljajo, pojasnjujejo in vodijo debate. Pri sodelovalnem učenju učenci v skupinah rešujejo probleme in sodelujejo pri projektih ter samostojno iščejo in oblikujejo lastne poti do znanja. Pri induktivnem poučevanju in učenju pa so učencem

najprej predstavljeni izzivi, ki jih morajo obravnavati in tako usvojiti učno snov.

Učenci kot vir

Oblikovanje šolskih partnerstev z neznanimi šolami z oddaljenih celin je nekaj novega za vse sodelujoče. In izkazalo se je, da je bilo reševanje globalnih vprašanj uspešnejše s šolskim sodelovanjem in poučevanjem, osredičenim na učenca, kot s tradicionalnim pristopom, osredičenim na učitelja.

Učenci pogosto bolje vedo, kateri komunikacijski kanali bodo učinkovitejši, uspeh šolskih partnerstev pa temelji na dobri komunikaciji. Avgusta 2014 je v okviru projekta Povezava sever-jug 48 učencev in 16 učiteljev iz štirih različnih evropskih držav sodelovalo v poletnem taboru Eurolinks v Sloveniji. Tabor je zagotavljal vključujoče okolje, v katerem so se učenci lahko družili in oblikovali ideje o vključevanju globalnega vidika v aktivnosti.

Ideje, ki so nastale na taboru, so bile tako dobre, da vam jih nekaj želimo predstaviti...

PERSPEKTIVA UČENCEV

I. Program, ki se loteva vprašanja enakosti med spoloma

Enakost med spoloma je eden od razvojnih ciljev tisočletja, o katerem je morda težko govoriti v okviru mednarodnih programov šolskega partnerstva, saj je v nekaterih družbah to zelo občutljiva tema. Toda učenci, ki so sodelovali na taboru Povezava sever-jug, so pokazali veliko zanimanje zanjo. V zgolj enem popoldnevu je skupina osmih učencev domislila in oblikovala celoten program na to temo, z namenom njegove vključitve v šolski učni načrt:

1. Raziščite obstoječa prepričanja na šoli in izvedite ankete o tem.
2. Poiščite primere neenakosti v svoji družbi/šoli.
3. Napišite eseje o stereotipnih podobah spolov.
4. Obiski in delavnice z gasilkami, varuhi otrok ipd.
5. Praktična vaja: učence razdelite v skupine s predstavniki različnih ver in naj razpravljajo o različnih vsebinah, ki se nanašajo na temo, z vidika verskih prepričanj.
6. Opravite intervju s svojo partnersko šolo v Afriki ali sosednjo šolo o razlikah med spoloma, na primer z vidika oblačil (šolskih uniform), športa, družinskih vzorcev, hrane.
7. Praktična vaja: razred razdelite v skupini dečkov in deklic ter spremljajte, kako poteka poučevanje; ovrednotite razlike, če so prisotne.
8. Analizirajte vlogo medijev s poudarkom na objektivizaciji in o tem razpravljajte. Oblikujte posterje in predstavitve učencev.
9. Organizirajte šolske debate o temah, kot sta kultura posilstva in prisilne poroke.
10. UKREPAJTE: Razred pripravi kampanjo ozaveščanja, ki vključuje različne aktivnosti, kot so konference, spletni dnevnik, letaki, članki za šolski časopis, nalaganje videovsebin na YouTube ipd.

PERSPEKTIVA UČENCEV

II. Priprava in izmenjava materialov

Uporaba interneta in družbenih medijev ponuja neprimerljive možnosti za izboljšanje in raznovrstnost komunikacije na velike razdalje. Torej so osrednjega pomena za mednarodne projekte sodelovanja med šolami. Vendar pa med različnimi državami obstajajo neenakosti z vidika dostopa do računalnikov, interneta in znanja o uporabi družbenih medijev. Kljub nekaterim težavam zaradi neenakosti pri dostopu do računalnikov in interneta med evropskimi in afriškimi državami je bila spletna komunikacija glavna (in včasih edina) oblika navezovanja stikov med učenci v sklopu projekta Povezava sever-jug. Na podlagi lastnih izkušenj so učenci oblikovali več idej o učinkovitejšem načinu uporabe teh sredstev komunikacije:

1. Širjenje ozaveščenosti o globalnih vprašanjih

Ob učenju o razvojnih ciljih tisočletja in med sodelovanjem pri nekaterih projektih v svojih skupnostih z namenom prispevanja k reševanju globalnih vprašanj na lokalni ravni so učenci ugotovili, da bi lahko svoje sporočilo učinkoviteje širili z uporabo družbenih medijev. S tem bi dosegli širše občinstvo in svoje sporočilo posredovali na zanimivejši način, na primer z objavami videoposnetkov na YouTubeu tipa naredi sam, izmenjavo glasbe, fotografij ipd. Učenci so predlagali, da se ta orodja uporabijo tudi kot oblika vrstniškega izobraževanja in služijo kot preprosto dostopno sredstvo komunikacije med njimi. Nekatera družbena omrežja so primerna tudi za izmenjavo knjig in poročil. Z njihovo uporabo bi tako učenci imeli dostop do dokumentov, poročil in drugih besedil, ki so jih pripravili njihovi vrstniki, saj jih sicer običajno prebere le njihov učitelj.

2. Učenje o vsakdanjem življenju in kulturi drug drugega

Ena največjih prednosti mednarodnega sodelovanja šol je medsebojno spoznavanje učencev iz različnih delov sveta. Običajno pokažejo posebno zanimanje za način življenja svojih vrstnikov, njihovo dnevno rutino, kako je organiziran njihov šolski dan, za njihove konjičke, glasbo, ki jim je všeč, ipd.

V tem pogledu so družbeni mediji orodje, ki mu ni primere. In čeprav je veliko učencev navezalo stike na Facebooku, ta trend ni univerzalen in je včasih imel svoje omejitve, zaradi česar so učenci ta vidik izpostavili, saj menijo, da bi moral biti deležen več pozornosti pri podobnih projektih. Zagotoviti partnerjem dostop do računalnikov in interneta (kadar je to potrebno) je vsekakor prvi korak, čemur pa mora slediti spodbujanje učencev, da jih uporabljajo za komunikacijo in izmenjavo.

3. Ukrepanje

Ker so spoznali, da so globalne spremembe pogosto rezultat lokalnega ukrepanja, so učenci izrazili pripravljenost, da pri sodelovanju pri globalnih vprašanjih naredijo korak dlje – v smeri svojih skupnosti. Ponovno so družbene medije prepoznali kot najboljši način širjenja informacij in doseganja največjega števila ljudi. Učenci so jih videli kot orodje za obveščanje skupnosti o tem, kako lahko pomagajo v boju s težavami, kot so odpadki, rasizem, neenakost med spoloma ali krčenje gozdov, in za seznanjanje s tujo kulturo, ki so jo učenci v okviru projekta imeli priložnost spoznati.

III. Ravnanje z odpadki

Vprašanji ekologije in varovanja okolja sta se med učenci izkazali kot bolj zanimivi temi. Pri iskanju lokalnih rešitev za globalne probleme jim je uspelo najti inovativne načine, kako spremeniti svoj življenjski slog. Spodaj je navedenih nekaj njihovih idej:

- Embalaža za hrano in vodo

Zanimivo dejstvo, da v Sierr Leone vodo prodajajo v plastičnih vrečah, je učence iz Madžarske in Sierr Leone spodbudilo, da so poiskali načine, kako jih ponovno uporabiti. Madžari so poiskali izdelek v svoji državi, primerljiv z vrečami za vodo, in sicer embalažo za čips, ter se pridružili iniciativi za njihovo zbiranje in reciklažo. Njihovi vrstniki iz Sierr Leone pa so zbirali vreče za vodo in jih uporabili za sajenje rastlin v bližini svoje šole.

- Modna revija

Še en provokativen in inovativen način ozaveščanja ljudi o problemu onesnaževanja in čezmerne porabe je bila organizacija modne revije oblačil, ki so bila v celoti izdelana iz odpadkov. Revijo so pripravili madžarski učenci, ki so jo posneli, videoposnetek pa nato delili na družbenih medijih, s čimer so prispevali k njegovi popularizaciji.

Photo credit: Apáczai Gimnázium

Dodatno branje:

National Center for Case Study Teaching in Science – zbirka virov za poučevanje na področju znanosti, ki temelji na primerih.

Princeton University – pregled metode poučevanja Univerze Princeton, osrediščene na učence.

Re-shaping Learning: A Critical Reader – zbornik o oblikovanju novih okvirjev poučevanja in učenja, ki sta ga uredili Anne Boodington in Jos Boys. Založnik in leto izdaje: Sense Publishers, 2011.

PROJEKTNE IDEJE ZA RAZRED

Po splošnih smernicah za načrtovanje in izvajanje šolskih projektov ponujamo tudi nekaj dejavnosti in navajamo različne vire, ki obravnavajo vprašanja, povezana z razvojnimi cilji tisočletja v razredu – te ideje lahko služijo zgolj kot navdih in jih je mogoče prilagoditi starosti učencem in lokalnemu okolju.

1. RCT: REVŠČINA IN LAKOTA

Tema: Prag revščine

Dejavnosti

Učenci naj raziščejo problem revščine z nacionalnega in globalnega vidika. Kakšna je definicija revščine (relativno gledano in v absolutnem smislu)? Ali je smiselno govoriti o revščini v bogatih državah? Poglejte običajne kazalnike blaginje: BDP, Ginijev koeficient, indeks človekovega razvoja. Poudarek naj bo na dejstvu, da je revščina kompleksen pojav. Ne le da lahko pomeni pomanjkanje finančnih virov, temveč tudi pomanjkanje dostopa do zdravstvene oskrbe, ko jo potrebujemo, onemogočen dostop do šolanja, omejitev svobode izražanja svojih mnenj ipd. Spodbujajte učence, da prepoznajo medsebojne povezave, so kritični in oblikujejo lastne stopnje revščine. Poglobite se v temo in se pogovorite o številnih razlogih za revščino. Zakaj se revščina ohranja na lokalni in globalni ravni? Kako je revščino mogoče izkoreniniti v lokalnem okolju? Lahko si pomagata z mislijo Nelsona Mandele, ki je menil, da premagovanje revščine ni dejanje dobrodelnosti, ampak je dejanje pravičnosti.

*Opomba za učitelje: Ta aktivnost lahko vodi do ponovne verbalizacije stereotipov, ki jih imajo učenci o globalnem jugu. Učitelji morajo biti ustrezno podučeni in previdni pri razpravljanju o vprašanih revščine in razvoja. Navedeni pokazatelji ponujajo nekaj pogledov na to, kako meriti stopnjo razvoja, ki pa niso vezani izključno na gospodarske dejavnike. Subjektivni občutek blaginje/sreče ljudi se lahko močno razlikuje, in ti pokazatelji ne vključujejo vrednot, kot so duhovnost, povezanost z naravo ipd. Obstaja nevarnost, da se bodo učencem 'revnejši' narodi začeli smiliti, sebe pa bodo s tem postavili v nadrejeni položaj, torej tistih, ki se jim godi bolje in ki posledično lahko rešijo tiste, ki jim je sreča manj naklonjena. Menimo, da se je pomembno izogniti takemu razmišljanju, saj s tem spodbujamo neenakost in izmenjavo pod enakimi pogoji.

Viri

Spletno orodje s podatki o revščini – Dataviz: You, Poverty and The World.
Dejstva in predlogi učnih aktivnosti na temo zmanjševanja revščine, s študijami primerov z vsega sveta.

Statistični podatki Ginijevega koeficienta Svetovne banke.

Indeks Happy Planet – izračun stopnje blaginje na osnovi pričakovane življenjske dobe, občutka blaginje in okoljskega odtisa.

GapMinder – spletno orodje, ki ponuja vizualizacijo statističnih podatkov.

Organizacija TakingITGlobal – Poverty – publikacije, organizacije, statistični podatki.

Through the Other Eyes – pogled avtohtonih prebivalcev na revščino in razvoj.

Statistični podatki o indeksu človekovega razvoja Združenih narodov, zemljevidi, diagrami.

Kratek film projekta WhyPoverty – Can you feed a family out of a bag?.

Kampanja projekta WhyPoverty – filmi in viri.

Tema: Lakota

Dejavnosti

Učenci naj raziščejo prehranjevalne navade svoje družine (kakšno hrano uživajo, od kod prihaja ta hrana, kakšno je razmerje med svežo in predelano hrano, ki jo uživajo, itd.).

Photo credit: Edina Tarján

Photo credit: Voluntariat Archives

Učenci lahko teden dni pišejo dnevnik zaužite hrane in podatke nato primerjajo s partnersko šolo. Uporabite lahko serijo fotografij Petra Menzela za primerjavo na globalni ravni. Primerjajte svoje ugotovitve s partnersko šolo. Nato lahko razpravljate o vlogi obstoječega sistema kmetijske pridelave na razširjenost lakote ter oblikujete posamezne korake ukrepanja, ki jih izmenjate s partnersko šolo. Prav tako lahko v obeh razredih organizirate debato o tem, ali je proizvodnja gensko spremenjene hrane lahko odgovor na problem lakote v svetu, ter primerjate rezultate razprave. Dodatna 'vroča' tema je prisvajanje zemljišč, saj domača in mednarodna podjetja, vlade in posamezniki v velikem obsegu pridobivajo zemljišča velikih površin v državah 'v razvoju'. Z učenci so pogovorite, kakšen vpliv ima to na lakoto in revščino po njihovem mnenju.

Viri

Prispevek o prisvajanju zemljišč Land grabbing in Southern Africa: the many faces of the investor rush.

Oxfamova zbirka virov vsebuje številna orodja, ideje za delavnice o prehranskem sistemu.

Via Campesina – mednarodna organizacija, ki se zavzema za prehransko neodvisnost kot alternativo sedanjemu načinu tovarniškega kmetovanja.

What the world eats – serija fotografij Petra Menzela.

Photo credit: Zsofi Fila

2. RCT: UNIVERZALNA IZOBRAZBA

Tema: Zakaj je izobraževanje pomembno?

Dejavnosti

Začnite z razpravo, zakaj je izobrazba pomembna – zakaj je, na primer, pomembno, da učenci obiskujejo šolo, zakaj je za državo koristno, če ima izobražene državljane. Pri tem upoštevajte, da je za učence to pogosto samoumevno dejstvo, zato sem jim bo razmišljanje o tem morda zdelo nenavadno. Na stojalu z večjimi listi lahko naredite miselni vzorec idej učencev in jih prosite, naj naredijo kolaž ali posnamejo kratek video v obliki obvestila za javnost o pomenu izobraževanja.

Izvedite še eno viharjenje možganov, kaj bi lahko oviralo otroke v vaši državi, da bi obiskovali pouk. Z učenci oblikujte skupinsko raziskavo o razlogih za izostajanje od pouka ali osip. Razmislite o razlikah med spoloma ali o ekonomsko prikrajšanih skupinah ter narodnostnih manjšinah, kjer se soočajo z izzivi dokončanja šolanja. Partnerski šoli naj kasneje izmenjata rezultate teh raziskav.

Viri

Predavanje Hansa Roslinga na TED o tem, kako je izobraževanje povezano z drugimi razvojnimi cilji tisočletja (zlasti 3. in 4.). Odličen videoposnetek za začetek razprave.

Tema: Pravice otrok

Dejavnosti

Učence obeh šol prosite, da razmislijo o tipičnem otroštvu v svoji državi. Upoštevajo lahko naslednje oporne točke: rojstvo, vrtec, šola, družina, dom, pristočasne aktivnosti, delo/dolžnosti.

Photo credit: Jonathan McIntosh

Opise izmenjajte s partnersko šolo in se pogovorite o podobnostih in razlikah. Na podlagi opisov razpravljajte o otrokovih pravicah, kot jih opredeljujejo Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah in razvojni cilj tisočletja o doseganju univerzalne izobrazbe. Ali se te pravice spoštujejo? Kaj je možno storiti, da se uveljavijo? Za primerjavo univerzalnega izobraževanja v različnih državah/regijah uporabite zemljevid uresničevanja razvojnih ciljev tisočletja oz. MDG Map ali Gap-Minder.

Viri

Povezava do Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah.

Vsebine na spletni strani organizacije TakingITGlobal – Education.

Vsebine na spletni strani organizacije TakingITGlobal – Child and youth rights.

Igra organizacije UNESCO, Mind The Gap na temo – Gender and Education.

Spletno orodje za primerjavo držav – MDG Map – Compare Countries.

Spletno orodje za vizualizacijo statističnih podatkov – GapMinder – visualized statistics on different subjects.

Orodje organizacije UNICEF na temo izobraževanja: Topics – Education.

Tema: Dostop do izobraževanja

Dejavnosti

Pripravite dva ločena kupa listov in svinčnikov: na enem kupu naj bo dovolj materiala za 1/8 razreda, na drugem pa za preostalih 7/8 učencev vašega razreda. Učence nato razdelite v dve skupini: majhno skupino (1/8 razreda) in veliko skupino (7/8 razreda). Večji skupini naročite, da se usede v del razreda, ki predstavlja 1/8 učilnice (naj sedijo na tleh, če je treba). Manjša skupina pa naj sedi v preostalem delu razreda. Učencem poveste, da boste ocenjevali njihovo znanje pravega zapisa besed. Narekovali jim boste šest besed, ki jih morajo samostojno zapisati na svoj list papirja. Večji kupček listov in svinčnikov razdelite med učence manjše skupine, manjši kupček listov in svinčnikov pa dajte veliki skupini. Na tej točki bodo učenci v večji skupini doumeli, da so v slabšem položaju. Narekujte

izbrane besede (npr. izobraževanje, viri, deliti, skupina, težava itd.), in sicer dokaj hitro, a dovolj počasi, da se bodo učenci v majhni skupini dobro odrezali. Če bodo učenci večje skupine ugovarjali, jim odgovorite, naj se potrudijo po svojih najboljših močeh s tistim, kar jim je na voljo. Ne dovolite jim, da bi zapustili svoj prostor. Poberite liste in jim povejte, kdo je opravil test. Nato jim razkrijte, da je bila celotna vaja simulacija, in ne pravo ocenjevanje znanja.

Učence vprašajte, kako so se počutili. Katere besede opisujejo položaj, ki je nastal? Kako vpliva omejen dostop do šol, učiteljev ali zadostnega števila učnih pripomočkov na učenje? Kakšen dolgoročen vpliv ima to lahko na otroke in skupnosti?

Tema: Vsak otrok gre lahko v šolo!

Dejavnosti

Z učenci se pogovorite o 23. členu Konvencije o otrokovih pravicah. Ali učenci poznajo invalidne otroke, ki obiskujejo šolo kljub svoji težavi? Kako se ti otroci znajdejo v šoli? Ali potrebujejo dodatno pomoč in ali so je deležni? Smo spoštljivi do teh učencev na šoli? Učenci naj obsežneje raziščejo, kako je pomoč invalidnim otrokom organizirana na njihovi šoli/v mestu/v državi. Morda lahko stopite v stik s šolo za otroke s posebnimi potrebami ali organizacijo za invalidne otroke in organizirate obisk ter se lotite kakšne skupne aktivnosti. Poleg tega lahko organizirate športni dan z naslovom Nezmožnost ne pomeni nesposobnost! in povabite športnike invalide, ki bodo učence seznanili z različnimi športnimi aktivnostmi.

Viri

Sionedine težave – učno orodje za delo z učenci.

Orodje organizacije UNESCO na temo invalidnih otrok.

Prijatelja – film, ki prikazuje prijateljstvo med tetraplegikom in njegovim mlajšim skrbnikom.

3. RCT: ENAKOST MED SPOLOMA

Opomba za učitelje:

Pojem spolne vloge se nanaša na sklop družbenih in kulturnih norm, ki na splošno veljajo kot primerne za moške/dečke oziroma ženske/deklince v socialnem okolju. Spolne vloge se močno razlikujejo glede na kulturnozgodovinski kontekst. Osnovna predpostavka, ko se lotimo vprašanj, povezanih s spolom, je, da je vse, kar počnemo, kako dojemamo svet, kako se vedemo, kako se vidimo, povezano z našim spolom, na kar dodatno vplivajo naša rasa, narodnost, družbeni sloj, vera, starost itd. Z izobraževalnimi projekti lahko raziščemo, kako so ti dejavniki medsebojno povezani, in poskušamo odgovoriti na določena vprašanja, povezana s spolom. Kakšne so razlike in podobnosti med spolnima vlogama? Do katere mere so te razlike povezane s spolom in kakšno vlogo igrajo drugi dejavniki (družbeni sloj, rasa/narodnost, vera itd)? Komu te razlike koristijo in koga izključujejo? Ali si učenci lahko predstavljajo drugačno ureditev svojih skupnosti?

Med obravnavno teh vsebin se bodo zagotovo porodila vprašanja neenakih pravic in diskriminacije žensk. Vendar je pomembno, da ta vprašanja umestimo v širši kontekst in upoštevamo vlogo gospodarskih in političnih dejavnikov ter kulturnih okvirjev. Poleg tega je treba dopustiti možnost drugačnega pojmovanja odnosov med spoloma glede na kulturno okolje: enakost ne pomeni nujno identičnosti. V nasprotnem primeru obstaja nevarnost, da bi projekt celo krepil stereotipe, ki enačijo Zahod z modernim, preostali svet pa pojmujejo kot nerazvit.

Tema: Enakost med spoloma

Dejavnosti

Učenci lahko izvedejo šolsko anketo o pogledih vrstnikov na enakost med spoloma, opravijo intervjuje o razlikah med spoloma na različnih področjih (npr. oblačila, športne aktivnosti, vključenost v družinsko življenje), poiščejo primere neenakosti v lokalnem okolju/na šoli ter

napišejo eseje na temo spolnih stereotipov. Lahko si ogledate tudi tipične ženske in moške poklice: kako so za delo nagrajeni z ekonomskega in simbolnega vidika in kako se je v zadnjih desetletjih to spremenilo. V povezavi s tem raziskovanjem lahko učenci opravijo intervju z osebo v svoji skupnosti, ki opravlja netipičen poklic (npr. gasilka, vzgojitelj v vrtcu itd.), in ugotovitve predstavijo svojim vrstnikom. Rezultate lahko primerjajo s partnersko šolo.

Viri

Projekt o enakosti med spoloma, ki so ga oblikovali učenci v okviru poletnega tabora Povezava sever-jug.

Global Lives – vse obsežnejša zbirka filmov, ki prikazujejo nepretrganih 24 ur življenja posameznikov z vsega sveta.

Daily charts – primer primerjave dnevnih urnikov šol v Afganistanu in Britaniji.

Tema: Izobraževanje in spol

Dejavnosti

Povezavo med spolom in uspešnostjo izobraževanja, težnjami po izobrazbi, izbiro poklica je mogoče raziskati skozi različne dejavnosti. Na začetku lahko učence razdelite v manjše skupine. Polovica naj si izmisli življenjsko zgodbo o novorojeni deklici (npr. Jane), druga polovica pa o novorojenem dečku (npr. Johnu). Pogovorite se o razlikah med njunima življenjema in razlogih zanje. V fazi raziskovanja lahko učenci intervjuvajo sošolce ter naredijo kvantitativno in kvalitativno raziskavo o teh vsebinah. Ali so deklicam kateri predmeti bolj pri srcu kot dečkom? Ali gre pri katerih predmetih bolje deklicam ali dečkom? Kaj pa izbira poklica? So med spoloma kakšne razlike? Če so, kakšni bi lahko bili razlogi zanje?

Viri

Smernice za delavnico o enakosti med spoloma avtorice Jo Sanders z dejavnostmi, ki se nanašajo na izmišljeni življenji Jane in Johna (str. 6). Predavanje Sha-

bane Basij Rasikh na TED o moči izobraževanja v afganistanskem okolju. Igra organizacije UNESCO, Mind The Gap na temo – Education and Gender.

Tema: Upodabljanje v medijih Dejavnosti

Poglejte si oglasna sporočila v tiskanih in drugih medijih. Kako so deklice/ženske predstavljene v medijih? Kakšna so ključna sporočila? Kaj prikazujejo, poudarjajo ali izključujejo (rasa, narodnost, družbeni sloj, telesna podoba ipd.)? Morda lahko primerjate 20 do 30 let stara oglasna sporočila s podobami, ki se uporabljajo danes. Prosite učence, da naredijo lasten oglas, ki ruši tradicionalna sporočila, in ga delite s partnersko šolo.

Viri

See Me – the media, the world and me – odlična spletna stran z učnimi pripravami, vključno z zgoraj opisanimi dejavnostmi in predlogi za vključitev različnih digitalnih medijev in informacijsko-komunikacijskih orodij pri obravnavi teh vprašanj.

Tema: Vodenje

Dejavnosti

Kako opredelimo vodjo? Naštejte značil-

nosti vodje in aktualne primere ljudi, ki jih učenci vidijo kot vodje. Skupaj opredelite vloge, v katerih ljudje lahko pokažejo svoje veščine vodenja: kot glava družine, ravnatelj šole, izvršni direktor podjetja, medijska zvezda, politik itd. Kako ženske ali moški osvojijo te položaje? Katere so prednosti in slabosti tega? Učenci naj poiščejo rešitve za spodbujanje enakosti med spoloma v svoji državi. Predloge izmenjajte s partnersko šolo.

Viri

Igra organizacije UNESCO, Mind The Gap na temo – Education and Gender.

Statistični podatki Združenih narodov – Men and women.

Videoposnetki TeachUNICEF – Gender equality.

Informacije organizacije TakingITGlobal na temo človekovih pravic – Human rights.

Spletno orodje za vizualizacijo statističnih podatkov – GapMinder – visualized statistics on different subjects.

Predavanje na TED – Kavita Ramdas o domnevnih nasprotjih med tradicijo in feminizmom.

4. do 6. RCT: SMRTNOST OTROK/ZDRAVJE MATER/HIV/AIDS

Tema: Zdravje

Dejavnosti

Četrty, peti in šesti razvojni cilj tisočletja obravnavajo zdravstvene probleme. Eden od načinov, kako se lotiti teme, je, da učence obeh šol povabite k razmisleku o svetovnih zdravstvenih problemih. Kateri so najpomembnejši? Primerjajte zdravstvene težave med bogatimi in revnimi državami. Kako se lahko lotimo njihovega reševanja? Učenci si lahko ogledajo predavanje Hansa Roslinga na TED The good news of the decade (Dobre novice desetletja) in o njem razpravljajo. Katera dejstva navede kot najpomembnejša pri zmanjševanju smrtnosti otrok?

Viri:

Spletno orodje za vizualizacijo statističnih podatkov – GapMinder – visualized statistics on different subjects.
 Predavanje Hansa Roslinga na TED – The good news of the decade?
 Predavanje Hansa Roslinga na TED – The best stats you've ever seen.
 Za navdih na temo zdravja – na spletni strani organizacije TakingITGlobal – Health. Miselni vzorec s tremi RCT – dejavnost za razpravo o povezavi med

RCT – osredotočite se lahko na izbrane vsebine, povezane z zdravstvenimi vprašanji.

Spletna stran organizacije UNICEF s statističnimi podatki po posameznih državah – bazo podatkov lahko uporabite za raziskavo različnih kazalnikov in povezav med njimi (npr. smrtnost otrok, stopnja pismenosti odraslih, umrljivost mater itd.)

Tema: Kaj vpliva na naše zdravje?

Dejavnosti

Učenci obeh držav naj se razdelijo v skupine in pogovorijo ter zberejo informacije o dejavnikih, ki vplivajo na naše zdravje. Raziščejo naj različne ravni problema (na individualni ravni in ravni gospodinjstev, na ravni skupnosti, države in mednarodni ravni), ugotovitve pa zapišejo na večji list papirja. Nalogo naj opravita oba razreda, nato pa naj partnerski šoli primerjata svoje rezultate.

Učence spodbudite, da raziščejo zdravstveno varstvo v svoji državi, zlasti alternativne oblike zdravstvene oskrbe. Lahko naredijo plakat o zdravljenju z alternativno medicino ali uporabi zelišč za odpravljanje zdravstvenih tegob v obeh državah.

MDG 7: ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY

Tema: Podnebne spremembe

Dejavnosti

Opravite izračune in/ali poskuse, ki temeljijo na različnih vidikih podnebnih sprememb, s čimer bodo učenci dobili vpogled v to temo. Izračune in poskuse lahko podprete s podatki, ki jih ponuja spletna stran NationMaster. Učenci naj izvedejo razpravo in predlagajo različne spremembe v (svojem) načinu življenja, s katerimi bi lahko pripomogli k zmanjšanju izpustov CO₂ v svoji državi. Predloge naj razvrstijo glede na verjetnost, da se jih bodo lotili sami. Izračune in

predloge naj izmenjajo s partnersko šolo. Pri skupnem delu si lahko pomagajo z Googlovimi preglednicami.

Opravijo naj razpravo in problematizirajo razmerje med gospodarsko rastjo in okoljem. Teorije mednarodnih politik naj vam bodo v pomoč pri razpravi o stališčih različnih držav. Prosite učence, da opravijo kratko raziskavo z anketiranjem ljudi na ulici ali šoli o dejstvih in dilemah, povezanih z razpravo o podnebnih spremembah, na primer o razlikah v vrednostih izpusta CO₂ med partnerskima državama.

Viri

Spletno orodje – kalkulator za izračun ogljičnega odtisa držav.

Spletno orodje NationMaster – primerjava dveh držav.

Organizacija TakingITGlobal – navdih za podnebna vprašanja.

Film Yanna Arthus-Bertranda – Home.

Guide to Climate Change produkcijske hiše BBC.

Google Drive – Googlove preglednice.

Tema: Odpadne snovi in viri**Dejavnosti**

Pogovorite se o odpadnih snoveh z globalnega vidika. Katere težave so povezane z nastajanjem odpadkov na globalni ravni? Poglejte, kako z odpadki ravna v različnih državah. Kakšni odpadki nastajajo? Kam se odvažajo? Katere vrste odpadkov se reciklirajo? Aktivnost lahko dodatno obogatite z organizacijo ekskurzije, npr. z obiskom centra za ravnanje z odpadki ali zavarovanega naravnega območja. Razpravljajte o predlogih za zmanjšanje in ravnanje z odpadki v svoji skupnosti/državi in v globalnem okolju. Učenci lahko predstavijo izzive in možne rešitve z izdelavo interaktivnih plakatov na spletu z uporabo Glogsterja ali prezentacij z uporabo programske opreme Prezi, kar lahko delijo s partnersko šolo. Za zaključek projekta predlagamo različne dejavnosti: pisanje dramske igre na temo zmanjševanja količine odpadkov, izdelavo umetniških predmetov ali modnih oblačil iz odpadkov ali recikliranih materialov, uvedbo programa recikliranja v šoli, uvedbo šolskega vrta ali sodelovanje v čistilnih akcijah v lokalni skupnosti.

Viri

Za navdih – Kampanja projekta WhyPoverty.

Kratek film o odpadni hrani projekta WhyPoverty – Why can't we feed the world?.

Kratka animacija o različnih proizvodnih ciklih – The story of stuff.

Trashed – dokumentarec o težavah z odpadki na globalni ravni.

Spletno orodje za izdelavo plakatov – Glogster.

Spletno orodje za izdelavo predstavitev – Prezi.

Tema: Poraba vode**Dejavnosti**

Učenci naj naredijo seznam, za kaj vsak dan potrebujejo in uporabljajo vodo. Morda lahko opravijo tedensko raziskavo in dokumentirajo lastno porabo vode. Dokumentacijo lahko oblikujejo in delijo z uporabo Googlovega obrazca ali preglednice. Z učenci se pogovorite o nekaj dejstvih, npr. za vsakodnevne aktivnosti porabimo pet do 30 litrov čiste vode. V nekaterih državah oseba porabi več kot 500 litrov vode na dan. Naj si predstavljajo, da imajo na razpolago največ 25 litrov vode na dan. Za kaj jo bodo porabili? Razpravljajte o globalnih vprašanjih, povezanih z vodo, kot so pomanjkanje vode, onesnaževanje, slabe življenjske razmere. Kakšne so možne rešitve? Učenci jih lahko predstavijo z izdelavo spletnih plakatov z uporabo spletnih orodij Glogster ali Prezi, ki jih nato lahko delijo s partnersko šolo.

Viri

Dejstva o porabi vode organizacije Institute Water for Africa.

Animirani film organizacije Oxfam o podnebnih spremembah Face the music.

Google Drive – Googlove preglednice in obrazci.

Spletno orodje za izdelavo plakatov – Glogster.

Spletno orodje za izdelavo predstavitev – Prezi.

8. RCT: PARTNERSTVO ZA RAZVOJ

Tema: Razvojna pomoč

Dejavnosti

Učenci naj berejo in razpravljajo o razvojni pomoči, pri čemer naj izhajajo iz vsebine dokumentarnega filma *Stealing Africa*. Pripravite igro vlog, v sklopu katere naj učenci predstavijo pozitivne in negativne poglede na razvojno pomoč, nato pa naj o tem razpravljajo. Katere so prednosti in slabosti? Katere so možne alternative razvojni pomoči? Kako lahko partnerstva in sodelovanje med državami pripomorejo k razvoju? Kakšno vlogo igrajo lokalne in mednarodne nevladne organizacije? Opravijo lahko intervjuje s strokovnjaki, ki delajo na področju razvoja. Učenci lahko napišejo kratke eseje s povzetki razprav o prednostih in slabostih ter jih delijo z drugimi na spletnem dnevniku ali z uporabo Googlovih dokumentov. Poglede, ki so se oblikovali skozi razpravo, lahko izmenjate s partnersko šolo.

Viri

Dokumentarec projekta *WhyPoverty – Stealing Africa*.

Kratek film projekta *WhyPoverty – Finding Josephine – who benefits from charity?*.

Viri organizacije *Oxfam – Explore Overseas Aid*.

Parodija kampanje – *Africa for Norway*.

Za navdih: spletna stran *Global Issues – Foreign Aid for Development Assistance*.

Google Drive – Googlovi dokumenti.

Spletni dnevnik *Blog from Blogger*.

Tema: Pravična trgovina

Dejavnosti

Za uvodno aktivnost izberite sedem učencev in jih prosite, naj naredijo krog. Vsakemu učencu je dodeljena ena od naslednjih vlog: kmet iz Gane, ki prideluje kakav; oseba, ki zelo rada je čokolado – čokoholik; direktor evropske tovarne čokolade; izvoznik kakava iz Gane v Evropo; oseba, ki praži čokolado; lastnik majhne evropske trgovine in evropski proizvajalec mleka. Enemu učenci dajte klobčič vrvice in ga prosite, da prime

začetek vrvice, klobčič pa poda osebi, s katero je 'povezan' (npr. čokoladno podjetje je povezano z izvoznikom kakava). Ta oseba nato klobčič preda nekemu drugemu, a še vedno drži vrvice. Tako se bo v krogu oblikovala mreža. Učence vprašajte, kaj ta mreža predstavlja. Skupini povejte, da je kmeta, ki prideluje kakav, prizadela suša. Kmet, ki prideluje kakav, naj zaziba vrvice.

Photo credit: David Blackwell

S tem se bo začela zibati celotna mreža in pokazalo se bo, da je prizadeta celotna mreža. Vprašajte druge učence za mnenje, kako je ta dejavnik vplival nanje. Pojdite še globlje in se pogovorite o cenah in plačah v različnih državah po svetu. Razprava lahko poteka tudi na podlagi virov organizacije UNICEF *Just Living*, ki prikazujejo, koliko ur mora oseba delati v različnih mestih, da si lahko kupi sendvič. Kakšen je lahko razlog za te razlike? Učenci lahko tudi fotografirajo zelenjavo in sadje, pridelana v njihovi državi (ki se prodaja na lokalnih tržnicah in v trgovinah), ter poižejo, kakšno plačilo prejmejo kmetje za pridelavo izbrane zelenjave/sadja. Kakšne vrste dobrin lahko kmet kupi s tem zneskom? Podatke primerjajte s partnersko šolo. Učenci lahko delijo svoje fotografije z uporabo programa *Picasa* ali jih vključijo v spletne plakate ali spletne dnevnike.

Viri

Viri organizacije UNICEF – Just Living (glejte stran 30 za primerjavo cen hrane med državami).

Revija The Economist – Big Mac Index.

Viri agencije Cafod o pravični trgovini.

Organizacija Trading Visions – Chocolate scorecard.

Izmenjava fotografij – Picasa.

Spletno orodje za izdelavo plakatov – Glogster.

Tema: Uporaba različnih medijev**Dejavnosti**

V obeh državah teden dni opazujte, koliko učenci dnevno uporabljajo medije. Vključite tako tradicionalne medije, kot sta radio in televizija, kot nove tehnologije, kot so mobilni telefoni in računalniki. Kateri medij se uporablja najpogosteje in koliko časa na dan? Za kaj se uporabljajo? Za sodelovalno delo uporabite Googlove obrazce in preglednice ter razpravljajte o podobnostih in

razlikah med državama. Na podlagi vsebine filma Blood in the Mobile si lahko učenci pogledajo, kje je bil njihov mobilni telefon izdelan in od kod prihajajo deli. Razpravljajo lahko o globalnih problemih proizvodnje ter o tem, kakšne lokalne in globalne ukrepe je mogoče sprejeti.

Viri

Kratek film o mobilnih telefonih – The Call of Nepal (2011).

Filmi Franka Piasecki Poulsena – Blood in the Mobile (2010). Facebook stran filma.

Spletna stran organizacije TakingITGlobal o medijih – Media.

Google Drive – Googlove preglednice in obrazci.

SPLOŠNI VIRI O RAZVOJNIH CILJIH TISOČLETJA (RCT)

Vodnik za učitelje projekta One World Youth o razvojnih ciljih tisočletja – Educators Guide to Millennium Development Goals.

Spletno orodje za primerjavo ciljev med narodi – MDG Maps: Compare the nations on the goals.

Spletno orodje za vizualizacijo statističnih podatkov – GapMinder – visualized statistics on different subjects.

Spletno orodje za vizualizacijo statističnih podatkov – Worldmapper – statistics visualized as unconventional worldmaps.

Izobraževalni viri organizacije Oxfam, ki s plakati in aktivnostmi seznanjajo otroke z razvojnimi cilji tisočletja – Change the world in eight steps.

Ta aktivnost, ki jo je razvila organizacija Oxfam, učence seznanja z mnenji številnih razvojnih strokovnjakov in organizacij, ki jih zanima okvir delovanja po letu 2015 – Getting critical.

Učne enote, učne priprave, videovsebine, multimedija in zgodbe, ki jih je zbrala organizacija UNICEF, so namenjene ozaveščanju učencev o težavah, s katerimi se soočajo otroci po vsem svetu – RCT.

- 1 Huntington, Samuel P. (1996), *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, New York, Simon & Schuster.
- 2 Wolf, Eric Robert (1982), *Evropa in ljudstva brez zgodovine*, London, University of California Press.
- 3 McGrew, Anthony (2000), *Sustainable globalization? The global politics of development and exclusion in the New World order*. V T. Allen in A. Thomas (urednika), *Poverty and development in the 21st century*, Oxford, Oxford University Press.
- 4 Morin, Edgar (1999), *Seven complex lessons in education for the future*, UNESCO.
- 5 Maastrichtska deklaracija o globalnem izobraževanju (2002) na <http://doku.cac.at/globaleducationguidelines.pdf>.
- 6 Hicks David, Holden Cathie (2007), *Teaching the global dimension*, Routledge London.
- 7 To je le pogojna delitev. Globalno izobraževanje lahko združuje tudi že obstoječe pristope: izobraževanje o miru, razvojno izobraževanje, medkulturno izobraževanje, okoljsko izobraževanje itd. Dodaja jim globalno razsežnost ter prikazuje medsebojne povezave med temi področji.
- 8 Seveda pa zavzemanje za kulturni relativizem ni enako kot trditi, da je treba stališča, ki ponižujejo določene skupine ali posameznike, prav tako sprejeti.
- 9 Metodologija Vanesse Andreotti je pojasnjena na spletni strani: www.osdemethodology.org.uk.
- 10 Kodeks oblikovanja podob in sporočil organizacije Dochas: <http://www.dochas.ie/code/>.
- 11 Oxfam: Africa can produce the food it needs; spletna stran, zadnjič obiskana 11. 4. 2013, je na voljo na <http://www.euractiv.com/development-policy/researchers-boster-investment-f-news-517025>.
- 12 Združeni narodi: Poročilo o razvojnih ciljih, 2012; spletna stran, zadnjič obiskana 11. 4. 2013, je na voljo na <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Resources/Static/Products/Progress2012/English2012.pdf>.
- 13 <http://schoolsonline.britishcouncil.org/home>
- 14 http://www.oxfam.org.uk/~media/Files/Education/Teacher%20Support/Free%20Guides/oxfam_gc_guide_building_successful_school_partnerships.ashx
- 15 A tool kit: Building sustainable school partnerships, (2012), DGSP
- 16 Smernice za globalno izobraževanje: Vodnik za izobraževalce za razumevanje in izvajanje globalnega izobraževanja, (2012), Center sever-jug Sveta Evrope, str. 18.
- 17 A toolkit: Building sustainable school partnerships, (2012), DGSP.
- 18 Plan-ed, 2008, *School Linking: A Guide and Educational Resource for successful linking*, <http://www.plan-uk.org/resources/documents/42633/>.
- 19 A toolkit: Building sustainable school partnerships, (2012), DGSP.
- 20 Poleg tega v nekaterih kulturah poznajo še tretji spol, nekateri ljudje pa sebe opredeljujejo kot transseksualce ali kot homoseksualce, tj. zunaj tradicionalnega okvira opredelitve spolov.

Priloga I
Obrazec Informacije o šoli

Ime šole:		
Naslov šole:		Kraj:
Poštna številka:	Telefonska številka šole:	
Starostna skupina učencev:	Število učencev:	Število učiteljev:
Opišite primer dnevnega urnika svoje šole:		
Kdaj v šolskem letu so vaši učenci odsotni od pouka zaradi praznikov ali šolskih počitnic?		
Zakaj si na vaši šoli prizadevate za vzpostavitev partnerstva? Kaj upate, da se bodo vaši učenci naučili iz tega sodelovanja?		
Opišite svoje učence (pretekle izkušnje, zanimanja, prizadevanja):		
Opišite skupnost, v kateri stoji vaša šola:		

Če že imate ideje za dejavnosti v okviru partnerstva ali že veste, kateri razred oz. razrede bi vključili, jih opišite.

Zaradi česa je vaša šola nekaj posebnega? Kaj bi želeli, da vaša partnerska šola ve o vas?

Prosimo, opišite tehnološke zmogljivosti svoje šole in dostop učencev do računalnikov v razredu. Vključite tudi internetno pasovno širino svoje šole.

Ime koordinatorja partnerstva (in predmet, ki ga poučuje):

Ravnatelj:

Službeni e-naslov:

Službeni e-naslov:

Službena telefonska številka:

Službena telefonska številka:

Priloga II

Informacije o učitelju za učitelja

Ime šole:		
Ime učitelja:		
E-naslov:	Tel. številka (s klicno številko države):	Skype:
Razredi, ki jih poučujete (vključno s povprečno starostjo učencev):		
Predmeti, ki jih poučuje:		
Predlogi za skupne teme/aktivnosti v sklopu učnega načrta:		
Časovni okvir (najboljši čas za vključitev skupnih dejavnosti v učni načrt):		
Druge pomembne informacije (pričakovan časovni okvir sodelovanja, pričakovanja ipd.):		
Osebne informacije in zanimanja:		
Vstavite fotografijo, povezavo do predstavitve z videoposnetkom ali do spletnega dnevnika:		

Vodnik za učitelje o projektu Šolska partnerstva

v okviru projekta

Povezava med severom in jugom: partnerstvo za pravičnejši svet
med evropskimi in afriškimi šolami oziroma

North-South Connection: Partnership for a more just world
between European and African schools

2014

